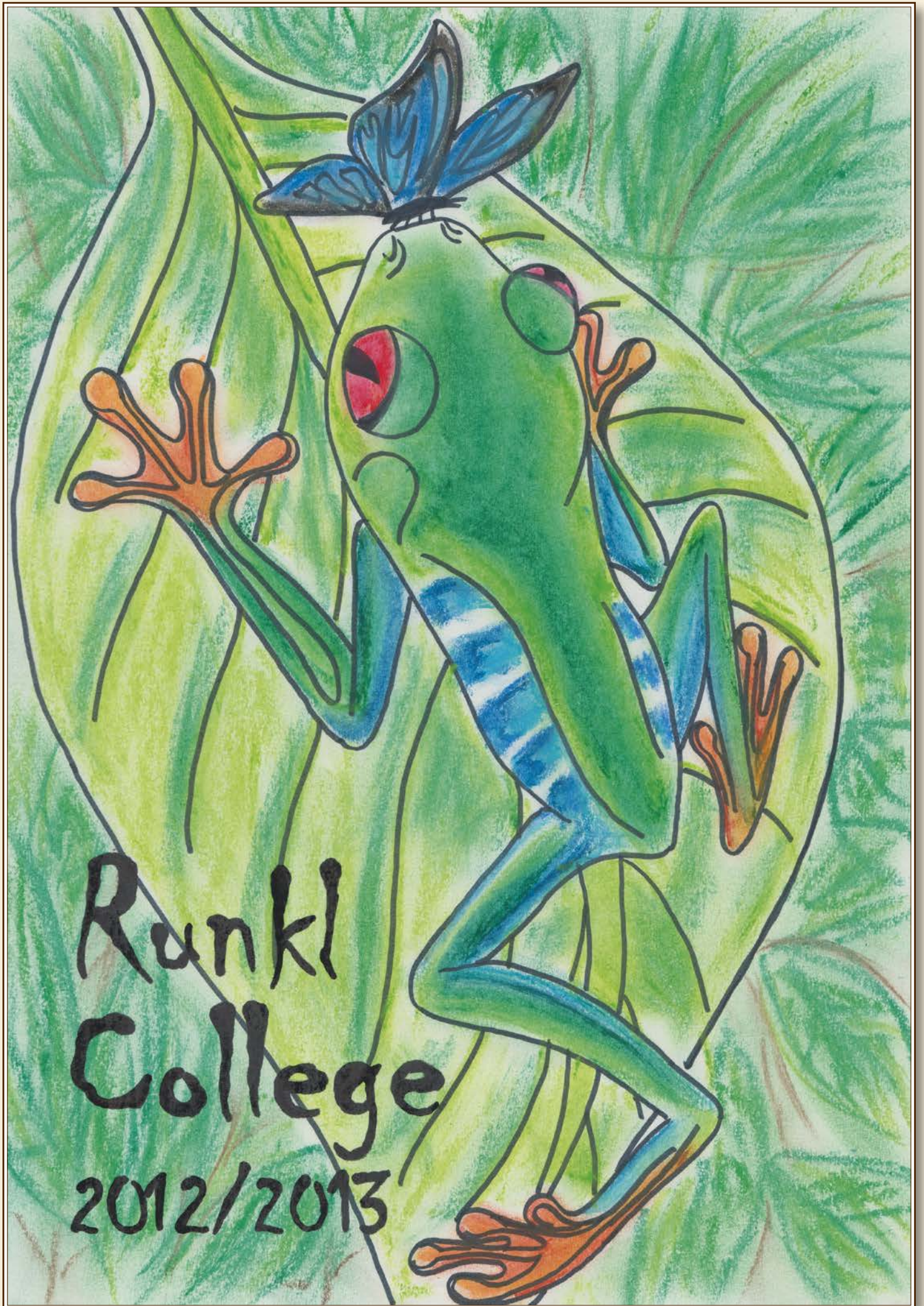

Runkl
College
2012/2013

BIOTEHNIŠKA ŠOLA MARIBOR

Vrbanska c. 30, 2000, Maribor
Tel.: 02/235 37 00, Fax: 02/235 37 01
e-pošta: info@bts.si
spletna stran: <http://www.bts.si>

Končno!

Pomirjujoč zvok pojočih ptic, brstenje cvetja, žuborenje potoka ... vse to nam nakazuje začetek pomladi. Narava se prebujala v nasprotju z nami, ki nestrpno pričakujemo konec še enega dolgega in napornega šolskega leta.

Za naš časopis Runkl College pišem že vse od svojega prihoda na BTŠ, moja naloga je, da v uvodu povzamem vse, kar se je dogajalo na kar se da zanimiv način. Priznati moram, da mi še nikoli ni zmanjkalo besed.

Dragi bralci, verjetno se strinjate z menoj, da je letošnje leto bilo »prav hladno«, saj zime ni in ni hotelo biti konec. Vsem nam je delala preglavice. Zamujanje avtobusov in vlakov, čakanje nanje v slabem vremenu, slabo očiščene ceste in pešpoti, kjer je sneg segal vse do kolen, blato, v katerem bi se lahko kopal in še številne druge nevšečnosti. Vse to nam

je šolsko leto 2012/2013 oteževalo bolj od nenapovedanega spraševanja in pisanja testov. Verjetno se spominjate, kako ste čisto premočeni in premraženi pristopicali v avlo in z zaspanim pogledom iskali radiator in klopcu, da bi se pogreli. No, velikokrat so bili radiatorji hladnejši od nas samih. V tem primeru ste se stisnili k najbližjemu ob vas, ne glede na to, ali je bil to vaš sošolec, fant ali punca ali samo bežen znanec, glavno, da vam je bilo toplo.

Upam, da vam bo ob prebiranju strani, ki so jih dijaki in profesorji napisali samo za vas, prav tako toplo, kot vam je bilo v tistih toplih trenutkih mrzle in dolge zime.

Tjaša Pečovnik, 3. b

**»Mnogi ljudje ne uspejo zato, ker se ne zavedajo,
kako zelo blizu uspeha so, ko obupajo«.**

(Thomas Edison)

Spoštovane dijakinje in dijaki, spoštovani profesorji!

Smo pred koncem šolskega leta in pred vami je nova številka šolskega glasila. V njem so zbrani vaši prispevki in utrinki iz dela v tem šolskem letu, ki ga že počasi uspešno zaključujemo. Skozi leto so se zvrstili številni zanimivi dogodki, ki ste se jih soustvarjali dijaki, profesorji in drugi delavci šole. Zato se zahvaljujem vsem, ki ste trudili in prispevali k boljšemu delu v šoli in njeni promociji, hkrati pa vas vabim k sodelovanju tudi v prihodnjem šolskem letu.

Osrednji dogodek v tem šolskem letu je bila proslava ob 140-letnici šole, ki so jo v dvorani Zavoda Antona Martina Slomška pripravili naši dijaki z mentoricama. Proslava je navdušila nas in številne goste, ki so se tega pomembnega dogodka šole udeležili. Ob počastitvi tega visokega jubileja pa smo izdali tudi zbornik, v katerem s članki in fotografijami predstavljamo njeno delovanje na prostoru, ki ga je ob ustanovitvi 11. marca 1872 začela postavljati prva *Deželna sadjarsko-vinogradniška šola*. Njeno zgodovinsko podobo danes soustvarjamo vsi, ki smo s šolo kakor koli povezani. Kot številne generacije pred nami, se trudimo nadaljevati tradicijo in sloves, ki si ga je šola pridobila skozi desetletja uspešnega delovanja in ga ohranja vse do danes. Prepričan sem, da bomo uspešni tudi v prihodnje.

V tem šolskem letu je na šolo vpisanih v različnih programih 513 dijakov. Vpis se v zadnjih letih povečuje in v naslednjem letu pričakujemo vpisanih še več dijakov. Poleg tega pa imamo tudi v izrednem izobraževanju vpisanih 50 slušateljev.

Bliža pa se konec pouka in čas počitnic. Za vse naj bo to čas oddiha in sprostitev in nabiranja novih moči, da bomo lahko jeseni polni energije vstopili v novo šolsko leto.

Dijakom maturantom, ki se od naše šole poslavljate, želim mnogo uspehov na nadaljnji življenjski poti in da ohranite lep spomin na šolo in čas, ki ste ga preživeli z nami.

V tem šolskem letu je na šolo vpisanih v različnih programih 513 dijakov. Vpis se v zadnjih letih povečuje in v naslednjem letu pričakujemo vpisanih še več dijakov. Poleg tega pa imamo tudi v izrednem izobraževanju vpisanih 50 slušateljev.

Bliža pa se konec pouka in čas počitnic. Za vse naj bo to čas oddiha in sprostitev in nabiranja novih moči, da bomo lahko jeseni polni energije vstopili v novo šolsko leto.

Dijakom maturantom, ki se od naše šole poslavljate, želim mnogo uspehov na nadaljnji življenjski poti in da ohranite lep spomin na šolo in čas, ki ste ga preživeli z nami.

Anton Krajnc, ravnatelj

Letos so se dijaki na informativnem dnevu odločili predstaviti nekoliko drugače – z glasbenimi točkami. Izbrali smo nekaj znanih melodij in napisali besedila, ki so povezana s programi. To seveda ni bilo tako enostavno, saj smo želeli, da so besedila

šaljiva. Upamo, da nam je vendarle uspelo.

Pesnili smo: Klara Pavlič, Gaja Rojko, Blaž Petelinek Ledinski (vsi 2. d) in Andreja Gračner, prof.

CVETLIČAR

(melodija Bohemian Rhapsody – Queen)

Mama, ko sem majhen bil,
rad rožce sem sadil,
jih presajal, kdaj zalil.
Mama, crknile so vse,
sem vrgel jih vstran in zjokal se.

Mama, ooo.

Kje zdaj šola zame je,
da reši moje rožce crknjene.
BTŠ, BTŠ, to zame je rešitev.

Ko aranžiral sem,
sem vedno pičil se,
darilo pa razpadlo je.
Nekaj bom ukrenil zdaj.
Rad naredil kakšen šopek bi ti kdaj.
Mama, ooo.

Kje zdaj šola zame je,
da naučim jaz aranžirat se.
BTŠ, BTŠ, to zame je rešitev.

Anja Stermšek, 1. a

KMETIJSKI MEHANIČ

(melodija Bohemian Rhapsody – Queen)

Naš traktor crknil je že spet.
Morda pa šla je kakšna vzmet.
Ga bo treba k mehaniku peljat,

ki v delavnici stoji
in šraufenciger v rok' drži,
pa popravlja, da motor spet zabrni.

Če traktor tvoj na njivi se ustavi
in ne veš več, kaj nar'dil bi z njim,
pripelji mi ga ti
in lahko si brez skrbi,
da kmalu z njim oral boš zopet ti.

Zelo rad šraufam, to ni greh.
Ko kaj popravim, je to uspeh.
Mašino znam zaštatat, se mi zdi,
čeprav zdaj kuplonga smrdi,
ko jo gledam, se milo mi stori.

Dolgo časa sem iskal,
da prav' poklic bi si izbral,
a na koncu mehanik bom postal.

Če traktor tvoj na njivi se ustavi
in ne veš več, kaj nar'dil bi z njim,
pripelji mi ga ti
in lahko si brez skrbi,
da kmalu z njim oral boš zopet ti.

Anja Stermšek, 1. a

KMETIJSKO PODJETNIŠKI TEHNIK

(melodija Voda – Dan D)

Amoniak mi vohamo, gnoj v štali kidamo,
jabolka obiramo, zrelo grozdje zobamo.
Z njive traktor sliši se, v bakrenem kotlu žganje vre.
Ko krompir mi kopamo, profesorji nam ploskajo.

Kopaj, sicer boš enko imel, o je.
Para, para, para, vidimo na popravcu se ...

Če jeseni pridete, bomo naučili se
kopat, prešat in orat, jabolka z dreves dol brat.
Prašiče bomo krmili, kravam parklje rezali,
se z gnojem obmetavali in se zelo zabavali, oja ...

Kosi, kosi po Kalvariji, aha.
Para, para, para, dobil boš močne roke ti ...

Anja Stermšek, 1. a

NARAVOVARSTVENI TEHNIK

(melodija Na soncu – Siddharta)

Jaz ne morem več v smetnjaku živet,
v tej svinjariji je meni za znoret.
Zdaj ne rabim več ostalih stvari,
le še čarobno palčko in vrečko za smeti.

Mislim, da pobral ogromno sem smeti,
sem ponovno jih porabil za prav nore stvari.
Apokalipsa bo kmalu k nam prišla,
še malo in konec bo našega sveta.

Jaz bom branil zemljo to
pred packi, ki smetijo jo.
Ohranimo naš planet,
da na njem bo za živet.

Pred šolo bom gredico zasadil,
jo bom okopaval in jo tudi kdaj zalil.
Rastlinam šepetal bom lepe stvari,
da bodo zrasle dva metra al pa tri.

Če škodljivec bo na gredo kdaj zašel,
ga bom prepričal, da k sosеду bo odšel.
Če slučajno pa se vrne k nam,
jeseni pa spravi boš ti ga kam drugam.

Jaz bom branil zemljo to
pred packi, ki smetijo jo.
Ohranimo naš planet,
da na njem bo za živet.

Anja Stermšek, 1. a

VETERINARSKI TEHNIK

(melodija Knockin' on Heaven's Door – Guns N' Roses)

Mama, kupi mi prašička,
zajčka, mucko, kačico,
al' pa pasjega mladička,
ki z menoj igral se bo.

Na-na-na teren jaz hočem it,
kra-kra-kravi roko tiščat v rit,
ko-ko-konju rano dol zašit,
ve-ve-veterinar hočem bit.

Delo takšno res je prima,
zdravit mačke, cepit pse.
Če vas ta poklic zanima,
potem na pravem mestu ste!

Na-na-na teren jaz hočem it,
kra-kra-kravi roko tiščat v rit,
ko-ko-konju rano dol zašit,
ve-ve-veterinar hočem bit.

POTEPANJE PO ŠKOTSKI

Štirje prijatelji smo se na začetku maja odločili, da bomo šli oktobra na štirinajstdnevni potep po divjini Škotske. Že doma smo se intenzivno pripravljali na življenje v divjini. Nabavili smo nove čevlje – velika napaka, spalke in podloge, nože, nahrbtnike, hlače, gorilnike, žlice in seveda posode za kuhanje. Vedeli smo, da bomo morali vso to opremo nositi v nahrbtnikih, zato smo oklestili prtljago na minimum. Poleg tega je bilo treba preveriti, kakšno bo vreme, prehodnost poti, avtobusne in železniške povezave, rezervirati hostele ...

Tako obteženi smo drugega oktobra odleteli iz Zagreba v London, kjer smo na letališču preživeli nepozabno noč, in od tam smo se naslednji dan znašli v *Invernessu*. To je zelo lepo in staro mesto, ki je videti kot mešanec med britanskimi in skandinavskimi mesti, skoraj brez impozantnih zgradb, ki bi silile v ospredje. V zraku sta morje in severna divjina, kar daje mestu poseben čar. Neprestano se oziraš okrog, ker pričakuješ Vikinge ali pa vsaj *Highlanderje* v kiltih. Tam smo začeli nabavljati drugo opremo, predvsem zemljevide in hrano. Prvič se je pokazala vrednost vnaprejšnjih domačih premišljenih priprav in dobre

organizacije. Zvečer smo si ogledali mesto in tradicionalni škotski bar z živo glasbo, kjer smo poizkusili tudi njihov viski, rum in organsko medeno pivo znamke Black Isle. Naslednje jutro smo se odpravili v divjino malo utrujeni od, no, od ... No, saj si predstavljate. Maček nam je sledil dobre štiri kilometre in nato omagal. Nahrbtniki so bili polni do vrha in so postajali vedno težji. Urejene ceste in zidane stavbe so se umikale vedno bolj spektakularni naravi. Že prvi dan nas je Škotska s svojimi *lochi* in *beni* popolnoma očarala. *Loch* rečejo Škoti podolgovatemu jezeru, ki leži med dvema vzpetinama, *glen* je ozka dolina, ki jo je izdolbla reka, *ben* pa je vsak hrib, višji od tisoč metrov. Zanje je to že gora. Tisti večer smo poiskali raven prostor v bližini reke, postavili šotore in si skuhalo edini topli obrok v dnevu: večerjo. Kuhali smo na plinskem gorilniku. Prve tri dni smo hodili, tako kot smo sami želeli, saj večinoma ni bilo urejenih in označenih poti. Zgrešili smo pot, zato smo morali prečkati približno tri metre visoko deročo reko. Sezuli smo se, saj nam je voda segala do kolen. Kljub nedolžnemu videzu rečice je vsako tako prečkanje nevarno, adrenalinsko, poživljajoče za

stopala in neskončno zabavno. Prečkali smo tudi prvo močvirje. Zelo neprijetna izkušnja, ki jo je še poslabšalo neprijazno osebje v bližnji gostilni, zaradi katerega smo prenočili kar v bližnjem opuščenem hlevu.

Utrueni in tečni smo se z avtobusom odpeljali v *Fort William*, ki velja za britansko prestolnico alpinizma in pohodništva. *Fort William* je manjši kraj z deset tisoč prebivalci, a v redko poseljenih *Highlandsih* deluje kot prava metropola. Pri prijazni in zelo gostoljubni gospe, ki nam je ponudila prenočišče, smo ostali dva dni. V nedeljo smo naskočili *Ben Nevis*, najvišjo goro britanskega otočja, jo osvojili, in se vrnili v dolino v pičlih štirih urah. Takrat nas je prvič konkretno opral škotski dež, ki smo mu prejšnje dni večkrat uspešno ubežali. Še nekaj malega o vremenu. To je na Škotskem zelo nepredvidljivo, zato novince v divjini zlahka prestraši čisto vsak oblak. Vendar tudi najbolj črni oblak pogosto prinese le rahel pršec. Mi smo imeli velikansko srečo, dež nas je namočil le dvakrat, večinoma pa smo ulovili sončne dni. Vendar ti sončni in jasni dnevi pomenijo jasne noči, ki pa so jeseni že preklemsko mrzle.

Po odhodu iz *Fort Williama* nas je čakala znamenita WHW, *West Highland Way*. WHW je najstarejša škotska organizirana pešpot, ki teče 200 kilometrov ob zahodni obali od *Glasgowa* do *Fort Williama*. Po dveh dneh spanja v postelji in zijanja betona smo bili vsi močno zadovoljni, da smo spet v naravi. Prečkali smo gozd, poseko in dva pašnika. Ob poti smo naleteli na ovčje staje, urejena znamenja in zapuščene kmetije, od katerih so ostale le ruševine. Naslednje dni smo prečkali deželo, ki je opustela v tridesetih letih prejšnjega stoletja, ko so se ljudje preselili v nižavje. S tem se je izpolnila velika politika Londona, ki je od sredine sedemnajstega stoletja naprej sistematično zatiral škotsko Višavje, ki je od takrat izgubilo dve tretjini prebivalstva. Sedaj živi na ozemlju, velikem za dve Sloveniji, le sto tisoč ljudi. Naslednje dni smo še naprej srečevali materialne ostanke, ki so pričali, da je bilo na Škotskem še osemdeset let nazaj mogoče živeti popolnoma drugače. In ne tako drugače kot pri nas.

No, ko smo po dolinici vlekli svoje žalostne anatomije, se je pred nami naenkrat odprl pogled na mestece po imenu *Kinlochleven*. Tam je stala zadnja trgovina pred trodnevnim prečkanjem neizprosne divjine. Po mehki noči v praproti tik nad morsko obalo smo si

oprtili nahrbtnike, ki so tehtali nad sto kilogramov. Vzpon, ki je bil označen kot najtežji, smo pretekli. Kratek postanek na vrhu, sprehod po planoti, od koder smo imeli enega najboljših razgledov na celoto gorskih vrhov, višjih od tisoč metrov, ki jih Škoti imenujejo *Munros*. Recimo, da se jih lahko primerja z Julijci, a v poštenih analizi bi se pokazalo, da so naše gore lepše.

V dolino smo se spustili kar po *Hudičevih stopnicah*, se brez strahu utaborili na ravnini pod goro *Buachaille Etive Mòr*. Ponoči pa taborni ogenj, zvezde in luna. Aja, in mrz. Hudiča očitno ni bilo na stopnicah, morda je tam preživel le mladost, ker nas je ponoči zeblo kot majhne prašičke brez infra žarnice.

Sedaj je mogoče pravi čas, da povem nekaj o življenju na trekingu in spanju na prostem. Mogoče se zdi zabavno, ampak v resnici je hudič. Hodiš po petindvajset kilometrov, ješ enolično hrano, izmenoma makarone in riž, spiš na tleh, brez vzglavnika, v premajhnem šotoru z bratom, ki smrči kot medved, ko je utrujen. Seveda ne pomaga, da je šotor zaprt in se v njem zaradi zunanjega mraza utekočina kondenz, in da spiš v puhasti spalki, ki k sreči ne greje več v trenutku, ko nanjo pade kapljica vode. Zjutraj vstaneš trd in nespočit. Na misel mi prihaja zelo sočen izraz, ki bi tako

človeško stanje lepo povzel, a ni primeren za uporabo.

Kakorkoli, zjutraj smo vstali, tekli nekaj krogov okrog zaledenega tabora, da smo se ogreli, skuhali čaj, zakurili ogenj ... In čakali sonce, ki ga ni bilo do desetih! No, to ni bilo prvič, zato smo spalke in šotore prav rutinsko posušili in jo mahnili čez plan. To mislim resno, ker smo prečkali *Rannoch Moor*, velikansko močvirnato planjavo sredi prejšnjih vršacev. Sicer od sile veličastno, a tudi dolgočasno. Hodili smo po stari vojaški cesti, ki jo je zgradil Imperij, da bi lažje nadzoroval neubogljive Škote. No, pokrajina je postala proti večeru prijaznejša. Opazno je postalo, da nismo več v čistem višavju. Prišli smo v čudovite obrečne kraje z listastim drevjem, ki jih je ravno obarvala jesen. Modro nebo in jesen.

Nič lepega ne traja večno. Obetala se je nevihta, zato smo hiteli v manjši kraj po imenu *Bridge of Orchy*, kjer smo ponoči vdrli na posestvo opuščene šole in prespali v lopi, ki je bila videti še najvarnejša stavba daleč okrog. Zjutraj pa smo imeli vsega dovolj. Z vlakom smo se popeljali do *Crianlaricha*. In bruhali, ker je to najgrše mesto na Škotskem. Prometno vozlišče zahodne obale je zapuščeno smetišče opuščanih industrijskih

objektov in thatcherjanskih vrstnih hiš. Z obvezno policijsko postajo. Tam smo počivali en dan, nato pa v hudem nalivu krenili proti *Ben Lomond*, največji zalogi sladke vode na Škotskem. Dosegli smo ga v dveh urah in ob njegovi strmi obali hiteli proti zavetišču, ki smo ga odkrili na zemljevidu. Po poti se je naša skupinica razcepila, vendar smo se na koncu srečno zbrali pod streho obnovljene hišice, ki je nekoč nudila zatočišče celi družini. Treba je pohvaliti Škote, ki obnavljajo zavetišča in zelo skrbijo za urejenost okolja, ki je po zakonu dostopno vsakemu. Dobil sem občutek, da se tam tista peščica ljudi, ki živijo z naravo, zelo ponosno in odgovorno obnaša in s tem nagovarja preostanek ljudi, da tudi sami gojijo spoštljiv odnos do okolja, kulturne dediščine in zgodovinskega izročila. Če temu dodamo še neobičajno vsakodnevno prijaznost do tujcev in ljudi v stiski, bi lahko rekli, da smo se počutili kot doma.

Toliko o tem. Sledil je zadnji dan velike pustolovščine. Prehodili smo še zadnjih dvajset kilometrov, počakali na avtobus, in se pustili odpeljati iz *Balmahe* v *Balloch*, kjer smo presedlali na vlak. Prijazen sprevodnik nam je trikrat razložil, kako pridemo do hostela. Ko pa smo na glavni železniški postaji

v *Glasgow* čakali, da bi prestopili na naslednji vlak, ki bi nas odpeljal do hostela, se me je polotil čuden občutek, da mi štirje nekako ne spadamo med množico lepo oblečenih čemernežev, ki hitijo po svojih opravkih skozi betonsko džunglo. In vendar smo se strinjali, da ima beton določene prednosti. V zameno za neizogibne tegobe divjine, svobodo in samozavest, ki jo pridobiš v naravi, civilizacija ponuja tople, mehke postelje in vodo iz pipe. Tekoča voda, ki je ni bilo treba prevreti, da bi jo lahko pili, se nam je zdela največji blagoslov na Zemlji. Celozanikrni hostel brez kuhinje se nam je dva dni zdel kot paradiž. Naenkrat smo bili brez obveznosti, ki so postale v desetih dneh že rutina. Radi smo plačali dvanajst evrov, da nam nekdo drug skuha kosilo, priskrbi vodo in odnese smeti.

Glasgow je od sile umazano mesto, ki ga je zaplodel človeški pohlep v nečisti zvezi s pomorsko trgovino. Največje mesto na Škotskem ni ravno navdušujoče. Mesto se z veličastno lepoto divjega severa le stežka primerja. Nekaj knjigarn, muzej, univerza, policijska postaja in *gaming center*, meka navdušencev nad računalniškimi igrami. Vendar je strogi center mesta v veliki večini grajen v velikem imperialnem

slogu, z arhitekturno samozavestjo, ki jo pri nas pogrešamo. Bedasti projekti arhitekturnega modernizma, kot je prej omenjeni *gaming center* so v absolutni manjšini, in zelo prilagojeni večinskemu okolju. Štirje podivjanci smo se sprva stežka privadili, a smo shajali, ker smo bili v lepi in tuji deželi in je bilo skoraj vse eksotično in novo, recimo *fish and chips*. Ko pa smo odleteli za London in od tam v Ljubljano ... Marsikdo reče, da se mu je milo storilo, ko je zaslišal domačo besedo v tujini. Mi pa smo morali na letalu dve uri prenašati na smrt vsakdanja in neumna slovenska blebetanja neumnih slovenskih turistov, ki rinejo v London kupovat namišljeno svetovljanstvo za trideset funtov. Čebljanje treh nadvse modrih in prefinjenih učiteljic, ki so sedele pred mano, mi je scefralo živce. O modrost!

Po pristanku nas je Luka povabil na pivo. Imel je rojstni dan, mi smo se hoteli ponovno in intimno srečati z najboljšim, kar ponuja domovina. V trenutku, ko sem zagledal očeta, ki je prišel po naju z bratom, sem pozabil na utrujenost in duševne muke. Zdaj sem bil zares doma.

Florjan Klavž, 4. a

BITI SKAVT — ZGOLJ HOBI ALI NAČIN ŽIVLJENJA?

Skavti — kaj boš počel tam? Saj se tako ali tako samo moli in pobira smeti ob Dnevu Zemlje.

Res je, takšno mnenje sem imel še približno pred tremi leti o skavtih, vendar letos mineva že drugo leto, odkar sem se jim pridružil. Kako sem sploh prišel do skavtov oz. jih spoznal? Na začetku devetega razreda osnovne šole sem se odločil, da opravi zakrament birme. S stolnim župnikom v Mariboru sem se dogovoril, da bom začel hoditi k verouku. Seveda sem k verouku hodil kot marsikdo že od začetka osnovne šole, vendar sem potem to sčasoma opustil. Pri verouku v devetem razredu je bilo nekaj vrstnikov, ki sem se jih spominjal še iz drugega razreda in skoraj vsi so bili skavti. Sprva sem mislil, da so nezanemljivi in da na srečanjih samo molijo in se pogovarjajo, dokler nisem nekega dne enega izmed njih vprašal, kaj sploh skavti počnejo. Vezanje vozlov, kurjenje ognja, postavljanje bivakov in še mnogo drugih stvari ... vse to me je začelo zanimati, saj sem imel veselje do učenja tehnik preživetja v naravi. Vse skupaj pa

mi je postalo zanimivo, ko sem nekega petkovega popoldneva zgrešil sestanek veroučencev ter prišel na skavtsko srečanje. Čeprav sem po petih minutah odšel, me je fasciniralo že samo to, da so se učili zavezovati vozle. Pol leta kasneje, ob pričetku novega skavtskega leta, sem se jim pridružil tudi sam.

Čeprav se dve leti ne zdi veliko, moram reči, da sem se veliko naučil. Ne samo vezanja vrvi, postavljanja bivakov, poznavanja rastlin ter kurjenja ognja. Prepričan sem, da sem pri skavtih tudi osebnostno rasel. Naučiš se veliko stvari, kot so disciplina, spoštovanje nekoga z višjo funkcijo od tebe in predvsem spoštovanja skavtskih zakonov. Skavtstvo temelji na desetih zakonih, in sicer na zakonih časti, zvestobe, pomoči, prijateljstva, plemenitosti, spoštovanja narave, ubogljivosti, vztrajnosti, delavnosti in čistosti.

Res pa je tudi, da se najde veliko takšnih, ki k skavtom hodijo samo kak mesec ali dva, kar nam pove, da so skavti za vse, ampak vsi niso za skavte!

Skavte je ustanovil Anglež lord Robert Stephenson Smyth Baden Powell (1857–1941), ko je leta 1907 izvedel prvi skavtski tabor z 20 fanti na otoku Brownsea z namenom, da bi jih naučil tehnik preživetja v naravi ter živeti po nekih temeljnih življenjskih načelih.

Pri skavtih se naučiš mnogo stvari, kar pa pomeni, da se vse učiš postopoma. In seveda, ker se psihična zrelost razlikuje glede na starost, imamo v Stegu Maribor 1 več vej, kot so volčiči in volkuljice (8–11 let), izvidniki in vodnice (11–16 let) ter popotniki in popotnice (16–21 let). Letos pa smo dobili še novo vejo — bobre in bobrovke, pri katerih so otroci, stari 6–7 let.

Vsako leto odidemo na tabor za okrog 10 dni, kjer spoznavamo naravo, delamo norčije in si odpočijemo ... Veja VV (volčiči in volkuljice) ter veja IV (izvidniki in vodnice) imajo stacionarni tabor, kar pomeni, da so vedno na istem kraju, veja PP (popotniki in popotnice) pa imajo mobilnega, kar pomeni, da prehodijo v desetih dneh tudi po 10 kilometrov poti.

Vsako leto je potrebno opraviti skavtski izpit, brez katerega ne moreš na tabor. Lani smo ga opravljali na Slomškovem domu v Rošpohu. Po gozdu smo iskali točke, na katerih smo prejeli različne naloge, kot so npr. zakuriti ogenj s tremi vžigalicami, znanje o prvi pomoči ter poznavanje skavtskih zakonov. In ker smo vsi opravili skavtski izpit, smo po enem mesecu odšli na tabor.

Tabor smo imeli v kraju Proseniško pri Šentjurju in bilo je res nepozabno. Vsako noč smo branili skavtsko zastavo, saj so nam jo okoliški skavti prišli krast skoraj vsak večer. Na srečo je bilo v času tabora tudi 4-dnevno deževje, kar je za nas pomenilo pravo zabavo. Imeli smo tako imenovano »Pot preživetja«, na kateri smo hodili po gozdu z zavezanimi očmi ter sledili samo vrvi, ki je bila napeljana skozi gozd, tekali po potoku, polnem mulja in trnja, zaključili pa smo z »Blatno stezo«. To je bila velika luža blata, v katero smo se metali s trebuhom naprej, da nas je neslo po blatu tudi do 10 metrov.

Poleg tega pa smo imeli še ogromno drugih dejavnosti, kot je pripravljanje drv za ogenj, ki mora goreti celo noč, netenje ognja s kresilnim kamnom, opravljanje

veščin, kot so: molčečnej (24 ur molka), lakotnik (24 ur brez hrane) ter bivakar, ki sem ga tudi sam opravil. Postaviti sem moral bivač v naravi, v katerem se bi dalo prespati in seveda sem ga moral ponoči tudi preizkusiti. Bilo je neverjetno, čeprav dolgo nisem zaspal, saj se je vse okoli mene premikalo, in to mi je bilo malce čudno. Po neprespani noči smo šli zjutraj na celodnevni pohod na hrib Rifnik.

Skozi cel tabor smo se pripravljali na skavtsko obljubo, ki smo jo dali predzadnji dan tabora. Takrat so prišli na obisk tudi starši, ki so bili prisotni pri dajanju obljube. Po dani obljubi smo dobili rutice, ki nas spominjajo na skavtsko obljubo in je vsaj v Mariboru modre, zelene in bele barve. Modra predstavlja modrost, zelena predstavlja Pohorje, bela pa čistost. Kasneje je sledilo druženje s starši, kar pomeni, da smo fantje izgubili dvoboj v nogometu proti očetom. Po odhodu staršev pa je sledil pravi krst. Plazili smo se po potoku, polnem blata, pobirali jabolka iz zaboja z umazano vodo, morali smo se mazati z blatom in jesti zmazek vsega užitnega in neužitnega ali po skavtsko kar »čorbo«! Vse to so nam pripravili skavti, ki so bili

takrat že več kot leto dni v veji IV. To je bil moj prvi in zadnji tabor v veji IV, ampak je bil res nepozaben. Sedaj sem namreč v veji PP.

Aktivni smo tudi po Sloveniji, saj hodimo po različnih orientacijskih tekmovanjih in regijskih srečanjih. 3. in 4. maja so trije člani našega Stega organizirali orientacijsko tekmovanje imenovano TNT (Toto noro tekmovanje), in sicer za vse skavte iz Stega Maribor 1. Člani veje PP in voditelji smo imeli tekmovanje ponoči, bobri, volčiči, izvidniki in starši pa so tekmovali podnevi. V šestih urah smo morali poiskati osem kontrolnih točk, pri čemer smo prehodili okrog deset kilometrov. Po končanem dnevnem delu tekmovanja je sledilo popoldansko druženje.

Vsako leto se udeležimo tudi vseslovenskega skavtskega orientacijskega tekmovanja Jakec v Logatcu. Takšna druženja so res nepozabna

Skavti so zakon!!!

Blaž Petelinek Ledinski, 2. d

SMART

Si želite počitnice preživeti na svežem zraku, daleč od hrupnega mesta in obenem učiti in prakticirati astronomijo? Hkrati pa bi se radi zabavali in enostavno uživali? Vse to vam ponuja SMART, vsestranski in največji mladinski astronomski raziskovalni tabor v Sloveniji! Leta 2011 in 2012 sem se tega tabora udeležila in od njega odnesla več, kot sem pričakovala. Znanje, zabavo, izkušnje, nov pogled na znanost in astronomska prijateljstva. Ker sem tako navdušena nad naslednjim taborom, vam želim pokazati, kako SMART poteka in upanju, da se ga boste tudi vi udeležili.

SMART je projekt, ki ga organizirajo člani Astronomskega društva Labod v sodelovanju z ostalimi slovenskimi astronomskimi društvi in astronomi, kar omogoča pestro izbiro astronomske opazovalne in fotografske opreme in spodobno mentorsko-organizacijsko ekipo. Ponujena vam je široka paleta znanosti, saj ni zajeta samo astronomija, ampak tudi fizika, tehnika, fotografija, okoljevarstvo in podobne vede, tako da se lahko vsak najde v svojem zanimanju. Namen projekta je ustvarjanje in raziskovanje z ljudmi s skupnimi interesi. Je popoln dogodek za ljudi, ki jih zanimata znanost, delo v družbi in ki gojijo ljubezen do astronomije. Med taborom se pridobiva veliko znanja, izkušenj in sklepajo se trajna prijateljstva! Da se spomini na dobre dni SMART-a ne izgubijo, se vsa poročila o delu zberejo v Biltenu skupaj s slikami, zabavnimi dogodivščinami in najlepšimi utrinki.

Za naše bralce bo za boljšo seznanjenost o SMART-u odgovoril organizator tabora, Matic Smrekar.

Lansko poletje smo nebo občudovali na Medvedjem Brdu v Ljubljani. Sicer pa se lokacije spreminjajo. Kaj vpliva na odločitev o izbiri kraja opazovanj?

Slovenija je močno svetlobno onesnažena. To preprosto pomeni, da niti v krajih, ki so najbolj oddaljeni od razsvetljenih mest in naselij, nimamo naravno temnega neba. Vseeno organizatorji tabora SMART poizkušamo

poiskati najmanj onesnažen kotiček naše male dežele. V praksi preteklih let se je izkazalo, da sta nekako optimalni lokaciji Pohorje in Medvedje Brdo. Obe imata solidne pogoje za opazovanje. Zadnje čase postaja Medvedje Brdo vedno bolj atraktivna lokacija, saj Ljubljana aktivno spreminja razsvetljavo v bistveno bolj ekološko in mesto je precej manj svetlobno onesnaženo. Na drugi strani postaja Štajerska daleč najbolj neracionalno in prekomerno osvetljen del Slovenije in razsvetljeno Pohorje postaja vse manj primeren kraj za nočna opazovanja.

Koliko dni traja?

Tabor traja 10 dni. Vedno pa se odvija med poletnimi počitnicami, največkrat v avgustu. Tako bo predvidoma tudi letos.

Koliko mentorjev vodi delo?

Tabor SMART običajno vodi 10 ali več mentorjev.

Glede na zanimanja udeležencev ima tabor različne skupine. V koliko skupinah poteka delo?

Delo poteka v več skupinah. Skupina Uvod v astronomijo je namenjena vsem, ki se z astronomijo še niso srečali, vendar bi želeli narediti svoje prve korake pod nočnim nebom. Skupina Astronomska opazovanja je namenjena tistim, ki bi želeli s teleskopi opazovati nebesna telesa – galaksije, kopice, planete, Luno, Sonce, meglice, komete itd. V Astrofotografski skupini nebo in nebesne objekte fotografiramo, medtem ko v Astrofiziki in astronomskih simulacijah delajo z računalniki in s pomočjo spoznavanja zakonov fizike izdelujemo računalniške simulacije nebesnih objektov. V skupini Meteorji se ukvarjamo z opazovanjem in študiranjem meteorjev in meteorskih rojev. Nenazadnje pa v skupini Temno nebo skrbimo za okoljevarstvo, ekološko osveščenost, študije biodiverzitete in škodljivih vplivov nanjo. Na ta način pokrijemo veliko večino področij astronomije in hkrati odpiramo široko paleto možnosti tako izkušenim astronomom kot popolnim začetnikom.

Na taboru so namreč dobrodošli vsi.

Kakšno izobraževanje nudite udeležencem? Ali morajo imeti udeleženci predznanja?

Mentorji smo na taboru z namenom, da udeležencem posredujemo karseda bogato paleto znanja. Tako se lahko naučijo ozvezdij in orientacije po nebu, opazovanja s teleskopi, astrofotografije, metod opazovanja kometov, ravnanja s teleskopi, fizikalnih metod v astronomiji, programiranja, pisanja raziskovalnega poročila, vsega o svetlobnem onesnaženju in varovanju narave nasploh itd. Hkrati med mentorji in udeleženci ter med udeleženci samimi poteka intenzivna izmenjava izkušenj in koristnih informacij. Udeleženci predznanj ne potrebujejo. Važno je le, da te astronomija zanima.

Ali se lahko tabora udeležijo tudi upokojeni ljubitelji astronomije in naravoslovnih ved?

Zakaj pa ne. Tabor je sicer primarno namenjen mladim navdušencem nad astronomijo, vendar so vsekakor dobrodošli tudi drugi! Nekaj let je z nami na tabor prihajala simpatična upokojenka iz Maribora. Izkazalo se je, da je združevanje raznolikih generacij izjemno pomembno za razvoj vsakega posameznika in posledično dobrodošlo na taboru SMART! Sicer pa se tabora večinoma udeležujejo dijaki, študentje in osnovnošolci, ki jim je tabor primarno namenjen.

Kako pa poteka običajen SMART-ovski dan?

SMART-ovski dan se začne ob 12. uri z zajtrkom. Po zajtrku imamo čas posvečen obdelavi posnetkov in opazovanj, ki smo jih naredili ponoči. Hkrati pripravimo zvezdne karte in vse potrebno za naslednje nočno opazovanje in pišemo poročila raziskovalnih projektov. Opazujemo tudi Sonce skozi posebej za to namenjene teleskope. Od 15. do 17. ure imamo prosti čas, sledita kosilo in kratko atraktivno predavanje. Zvečer je čas za t. i. neastronomske programe. Takrat

so na vrsti zabavne igre in intenzivno druženje. Sledi opazovanje nočnega neba, ki poteka skozi celo noč in se konča s Sončevim vzhodom. Prihod Sonca nad obzorje je za SMART-ovce znak, da se je treba počasi odpraviti spat.

Med SMART-ovci se večkrat uporablja izraz »koma«. Hm ... To pomeni prevelik vnos alkoholnih pijač ali kaj drugega?

Tabor SMART je eden od redkih taborov, ki se ga udeležijo vse generacije mladih – osnovnošolci, dijaki, študentje in starejši –, kjer ne steče niti kapljica alkohola. Prav tako je strogo prepovedano kajenje in uživanje kakršnih koli drog. Najbolj zanimivo je dejstvo, da stroge prepovedi udeleženci niti ne občutijo. Tabor je namreč programsko tako pester in tako zanimiv, da udeleženci potrebe po uživanju alkohola sploh nimajo. Tudi tisti, ki so tega na drugih taborih in zabavnih prireditvah vajeni. V skoraj 10 letih organizacije ni bilo na taboru niti enega kršitelja! Prej nasprotno – prav vsi udeleženci so nad tem na koncu navdušeni. To organizatorji razumemo kot velik poklon družabnemu in strokovnemu delu tabora!

Izraz »koma« je v SMART-ovskem žargonu edino pravo psihofizično stanje vsakega astronoma. Zakaj? Urnik tabora pove vse!

Kaj pa se dogaja zunaj delovnih ur?

Vzdušje na taboru poskušamo držati

čim bolj sproščeno. Tako poskušamo čim bolj premešati tako prosti čas kot delo. Želimo si, da delo poteka v sproščnem vzdušju in da je v sprostitev vključenih karseda veliko poučnih vsebin. Vsekakor pa ne gre pozabiti na zabavo. V ta namen imamo organizirane zanimive družabne igre, štafete, sprehode v okolico koč, športne igre itd. Med trajanjem tabora pa se med udeleženci pojavi marsikatera zanimiva dodatna ideja in popestritev. Tako je dogajanje ves čas pestro, zanimivo in zabavno.

Kakšna je posebnost tega tabora?

Največja posebnost tabora sta vzdušje in urnik. Kakšno vzdušje na taboru vlada, je seveda zelo težko opisati. Vaši bralci si lahko nekaj vtisov s taborov ogledajo na blogu SMART 2011 (<http://2011smart.wordpress.com/>) in na spletni strani Astronomskega društva Labod (www.ADL.si). Organizatorji se trudimo, da bi se udeleženci karseda dobro spoznali in povezali. Tako gradimo kvalitetne temelje za kasnejše povezovanje udeležencev z astronomskimi društvi in astronomi po Sloveniji. Hkrati pa pogosto udeleženci kasneje sodelujejo tudi na drugih področjih. Za vse, ki vas zanima, kakšno je vzdušje na taboru SMART, imam vedno enak nasvet – pridite na SMART – takšno vzdušje je preprosto treba doživeti, da ga razumeš in čutiš!

Zakaj ste se odločili, da sodelujete na tem taboru?

Kot udeleženec sem se udeležil tabora v letih 2003 in 2004. Nad taborom sem bil tako kot velika večina drugih udeležencev izjemno navdušen! Nebo, družba, teleskopi, astronomija ... vau! Leta 2005 sem dobil priložnost tabor organizirati. Takšne priložnosti nikoli ne bi izpustil, saj gre za največji in programsko najbolj kvaliteten astronomski tabor pri nas in v širši okolici! Hkrati je tabor s stališča druženja in zabave totalna bomba! Biti mentor in organizator na taboru SMART je zame velika čast in izziv, obenem pa to delo opravljam z velikim veseljem. Prepričan sem, da je povsem enako tudi pri drugih organizatorjih in mentorjih!

Komu priporočate udeležbo SMART-a?

Udeležbo priporočam prav vsakemu. Vsak je dobrodošel in za prav vsakega se v astronomiji najde področje, ki je zanj zanimivo. Tisti, ki vas zanima druženje, zabava, zvezde, nočno življenje in dnevna koma – iskreno dobrodošli! Vse informacije o taboru SMART 2013 so na voljo na spletni strani www.ADL.si.

Zahvaljujem se Maticu Smrekarju za obširno predstavitev tabora in upam, da se z našimi dijaki srečamo na naslednjem SMART-u!

Sandra Kovačević, 3. c

SAM

Ležim in poslušam vdihe vetra. Krošnje drevja zaplešejo z listjem, vsa narava se prebuja. Tako popolno, tako lepo ... A kaj sem jaz v primerjavi z naravo? Kaj sem jaz v primerjavi z vsemogočnimi gorovji, sončnimi vzhodi in zahodi, v primerjavi z neskončnim nebom? Sem le pikica v vesolju, ki se zaveda lepote narave.

Sedim in občudujem lepote, ki jih ne opazi vsakdo. Vse je tako mirno in polno vzdušja. Tukaj bi lahko človek ležal in opazoval do svoje smrti. Porodi se mi misel. Le kaj večjega lahko podariš svojim dragim kot nekaj, kar je večno? Le kaj je lahko večjega od tega, da podariš zvezdo, delček gore ali kapljico slapa? Ljubljani osebi bi vsak človek podaril svoj svet, svoje sanje ... Zanj bi bili pripravljeni tudi umreti. Vse do tistega trenutka, ko te ljubljani ali ljubljena pusti ležati na mrzlih tleh, ko se vse tvoje sanje vnamejo v oblak, ko se stene gorovij zrušijo ... Takrat,

ko ti vzamejo zadnje delčke duše in srca, zopet sam sediš in razmišljaš, ali je ljubezen res tako pomembna. Zaveš se, da si lahko srečen, ko sam plešeš v dežju. Da lahko sam ležiš in občuduješ zvezde in ples krošenj. Narava te nikoli ne zapusti, nikoli te ne pusti samega ... Želi te varovati, vedno ti pomaga, le videti jo moraš. Zjutraj, ko se zbudiš, te varuje sonce in ti narekuje, da bodi srečen, saj si varen. Ko pride veter, ne ustraši se ga. Želi te le ujeti v plasti varnosti in brezhibnosti, zato se mu prepusti. Želi te popeljati na ples z metulji, majhnimi vilami ... Za njim pa pridejo luna in zvezde, ki celo noč stražijo nebo, da se počutiš varnega, medtem ko so ti zlomili srce.

Narava je del nas ...

Klara Pavlič, 2. d

MOJA NOVA DOMOVINA

Ko sem prvič prišla v Slovenijo in ko sem prvič prestopila mejo, nisem vedela, kaj čutim. Vsi občutki so bili pomešani, čudni, le eden je bil tako izrazit, da sem bila prepričana, da me neprestano spremlja. Vsako sekundo sem bila prepričana, da je z mano ... STRAH. Nisem vedela, kaj lahko pričakujem, nisem bila pripravljena na to izkušnjo. Ogledala sem si hišo, v kateri bom živela v prihodnje in bo postala moj novi dom. Kmalu sem spoznala nekaj družinskih prijateljev. Izogibala sem se tistih, ki so govorili samo slovensko, kajti nisem hotela, da bi z mano načenjali kakršenkoli pogovor, ker nisem poznala novega jezika.

Prvi dan šole. Ata in mama sta me pripeljala v šolo. Nisem vedela, kaj naj pričakujem od novih sošolcev, kako se bodo vedli do mene, še najmanj pa sem hotela, da bi me karkoli vprašali. Nisem se počutila varno, bila sem zelo negotova. Na šolskem dvorišču je bilo veliko dijakov. Držala sem se ob strani in bila tiho. Kmalu so izvedeli, da sem jaz »tista iz Bosne«. Vsi so bili videti sproščeni in srečni, jaz pa sem jih samo gledala in hotela postati ena od njih. Ne »tista iz Bosne«, ampak enostavno biti ena od njih.

Prvi mesec je bil grozen in beden, mnogih stvari se več niti ne spomnim. Ne spomnim se, kako sem spoznala današnje prijatelje, kajti vse, na kar sem lahko mislila, je bilo le to, da postanem ena od njih. Strah in zmedenost sta bila tista občutka, ki sta prevladovala in »zbrisala« vsak moj spomin. Na neki način sem tudi hvaležna, da je tako. Moj največji cilj tedaj je bil ta, da se naučim jezika in bodo s tem vse moje težave izginile. Počasi sem začela spoznavati nove sošolce, šolo, ljudi in vse, kar spada zraven, ko se preseliš v novo okolje. Stkala sem nova prijateljstva, spoznala svojo mentorico slovenščine, profesorje in vsi so mi pomagali, da se čim prej naučim jezika in postanem ena od njih. Vsi so bili zelo prijazni do mene, seveda pa je bilo tudi nekaj takih, ki jim nisem bila všeč in jim je bilo vseeno zame. Od slednjih sem se naučila, da življenje ni tako popolno, da se moram boriti zase

in da ne smem obupati. Za to spoznanje sem jim zelo hvaležna. Njihove besede in dejanja so mi povzročala veliko bolečine, a so me hkrati tiščala naprej in naredila močnejšo.

Zima je počasi prihajala in minilo je tri mesece od moje največje nočne more v življenju. Ves ta nered je nekako popustil in vrnila sem se nazaj v normalno in mirno uravnoteženo življenje.

Čutila sem, da me sošolci in profesorji ne gledajo več kot nekoč, da nisem več »tista iz Bosne«, postala sem veliko več kot to, postala sem ena od njih. Zastavila sem si cilj in sem ga tudi dosegla. Starši, prijatelji in profesorji so mi pomagali prestopiti tisto črto, za katero sem se tako močno trudila, da bi jo opazila in prestopila že prej. Brez njih nič od tega ne bi bilo mogoče.

Vsaka beseda, ki ste jo prebrali doslej, je resnična in povedana iz srca. Vsem, ki se znajdejo v takšni situaciji, kot sem se jaz, sporočam, da je izkušnja, ki jih čaka, le še ena od mnogih, ki jih čakajo. Vse to je del potovanja, ki mu pravimo ŽIVLJENJE. Ko se ozrem nazaj in pomislim, kakšna sem bila nekoč in zdaj, vidim ogromno razliko. Če bi imela možnost vrniti se nazaj in kaj spremeniti, ne bi nič spremenila. Edina stvar, ki jo pogrešam, je moj dom, ki sem ga morala zapustiti in ga bom vedno pogrešala, saj se bom vedno zavedala, od kod prihajam in kdo sem. Danes sem tu, kjer sem in sem to, kar sem.

Hvala vsem ...

Adela Hukić, 2. d

ČAS, V KATEREM ŽIVIM

Prevare, pasti, ignoranca, izdaje, trpljenje ... Kam gre ta svet? Mar že ni čas, da se vse konča?

Kje je pravica, ki jo ljudje prikazujejo v filmih? Zlobneža na koncu vedno doleti roka pravice, pravičnejš pa živi srečno do konca svojih dni z ljubeznijo svojega življenja.

Kje je romantika, srečni konci, o katerih nam je mama pripovedovala, ko smo bili še čisto majhni?

Ljudje gledamo, pa vendar nič ne vidimo. Jasno, saj se niti ne trudimo, laže se je obrniti in pustiti sočloveka v stiski, naj sam poskrbi zase. Živimo v svojih idealnih, majhnih svetovih, mehurčkih in se po svojih najboljših močeh skušamo izogniti resničnosti. Sem preveč pesimistična, če rečem, da je svet prišel do svojega konca, da je človeštvo prekoračilo svoj limit? Mar bodo res morale teči reke polne krvi, da se bomo končno zavedli, kaj smo naredili narobe?

Ljudje smo sebična, šibka bitja, gledamo samo nase, ne vedoč, da bomo s svojimi dejanji prizadeli druge. Po drugi strani pa se prepuščamo čustvom, ki nas vedno znova zavedejo in potem končamo sami in objokani. Sprašujemo se, zakaj in kaj smo zagrešili, kako je prišlo do tega, vedoč, da odgovora ne bomo našli. Ko vsaj ne bi zaupali tako zlahka. Ko le ne bi bili tako ranljivi, naivni.

Mlada dekleta in fantje podležejo zapeljivim medijem, katerih naloga je širjenje laži in končajo v anoreksiji, prostituciji, drogah, še preden bi sploh imeli priložnost izkusiti možnosti, ki jim jih življenje ponuja. Pasti ležijo povsod – v šoli, na internetu, cesti, trgovini ... Nikjer več nisi varen.

Okoli sebe zgradimo neviden zid, skozi katerega nihče ne more in potisnemo čustva v škatlico, ki je nihče ne more najti. Vendar ljudje nismo samotarji, potrebujemo nekoga, ki nas posluša, pa naj bo z nami iz sočutja ali dolgčasa – mi ga potrebujemo. Za to osebo podremo zidove in odpremo škatlico, vedoč, da bomo to dejanje na koncu najverjetneje močno obžalovali.

Vendar pa so na tem svetu tudi svetle točke. Ko se sprehajamo po parku, vidimo starejši parček na klopi in se zamislimo, koliko solz, razočaranja, jeze, smeha sta prestala in vendar sta še vedno srečno objeta.

Mislim, da je zaradi tega vredno živeti. Dokaži sam sebi, da ne živiš samo zato, da bi trpel, se vedno znova zlomil in dovolil, da drugi hodijo po tebi.

Tjaša Pečovnik, 3. b

SVET, V KATEREM ŽIVIM

Vsak ima svoje poti. Na nekaterih so kažipot, na drugih pa si moramo smeri izbrati sami. Pomembno je, da nas vse vodijo k življenjskim ciljem in sreči.

Iz dneva v dan pešačimo s starimi znanci, prijatelji in ljudmi, ki nam nalagajo dodatno breme.

Čas tako hitro teče ... Bolj kot se tega zavedamo, hitreje mineva. Vsako obdobje prinaša svojo krizo in če na koncu potegnemo črto, je življenje čista katastrofa.

Na srečo obstajajo t. i. optimisti in vera v posmrtno življenje, ki nas običajno opominja, da bo ves trud na zemlji nekoč poplačan. Tako na primer neverni ljudje in skrajni realisti to plačilo vidijo v obliki gotovine.

Tekanje po mestu v obutvi z ekstremno visokimi petami, na lovu za zadnjo priložnostjo in v iskanju drobnih kamenčkov sreče v neskončnem mozaiku je oznaka časa, v katerem živimo. Strah nas je, da bo čas tekel hitreje in da bo vse manj kamenčkov, saj bodo na čudovito talno umetnino nanесли grobo plast asfalta.

Kot regratovi padalci bomo poleteli po prostranem svetu v upanju, da se nekje zasidramo ter tam na novo vzklijemo. Življenjske izkušnje so kot bonbončki ob kavi, ki jo kupimo na naši poti – ne dobimo jih povsod, nekateri so sladki, drugi grenki. Okus teh bonbončkov bo del naše mladine težko razumel, saj razen nekaj dodatnih okusov najbolj poznajo vonj zatohle sobe in »prekurjenega« računalnika, za katerim cele dneve posedajo, kar pa tako slabo vpliva nanje, da imajo že nočne more, v katerih ležijo na travniku brez svojega iPhonea, zato se raje prebudijo in svoje grozno doživetje čim prej delijo s prijatelji ... Na Facebooku.

Tudi znanost napreduje vse hitreje. Zato človek postaja vse bolj pameten in hkrati vse bolj len, saj nam sodobna tehnologija to omogoča. Zato mati ne bo nikdar spekla kruha, kakršnega je pekla babica, saj bo boljši recept našla na internetu. Kljub vsemu imamo srečo, da imamo spomin. Ta nam bo risal nasmeh na obraz, medtem ko bomo v svoj dnevnik zapisovali še en dokaz, kako katastrofalno je naše življenje in z njim si bomo zapolnili svojo pot do našega končnega cilja.

Sergeja Plohl, 3. b

TVOJA

Želim te objeti in obvarovati,
ti podariti vse lepote sveta,
toliko besed izreči,
vdihe izmenjati,
če bi le rekel da.

Vse ti podarim, od zvezd do neba,
do zadnjega kančka duše in srca,
sladke poljube in noči
in upanje, da ob meni se zbudiš.

A grenka bolečina pride takrat,
ko zavem se, da v mislih nisi mi enak.
Da ne želiš mehkih objemov in noči,
da tvoje misli vodi druga zvezda v temi.

Klara Pavlič, 2. d

KO SE TI ZDI, DA SI ODVEČ

Poznaš ta občutek? Da si tu, pa vendar te ni, da ti nekaj manjka.
Imaš občutek, kot da gre ves svet mimo tebe? Čas, ljudje, vse se
premika brez tebe, trudiš se jih dohiti, poskušaš jih ujeti, pa
vendar so vedno zunaj dosega tvojih rok. Imaš občutek, da te ne
potrebujejo?

Majhna sobica, svetli lunini žarki prodirajo skozi žaluzije. In
tam si ti – na tleh, sključen, sam v svojem svetu. Svetloba te
moti, nočeš, da pride do tebe, bojiš se, misliš, da te bo razgalila,
svetloba je tvoj kriptonit, hočeš biti sam, tako lahko razmišljaš.

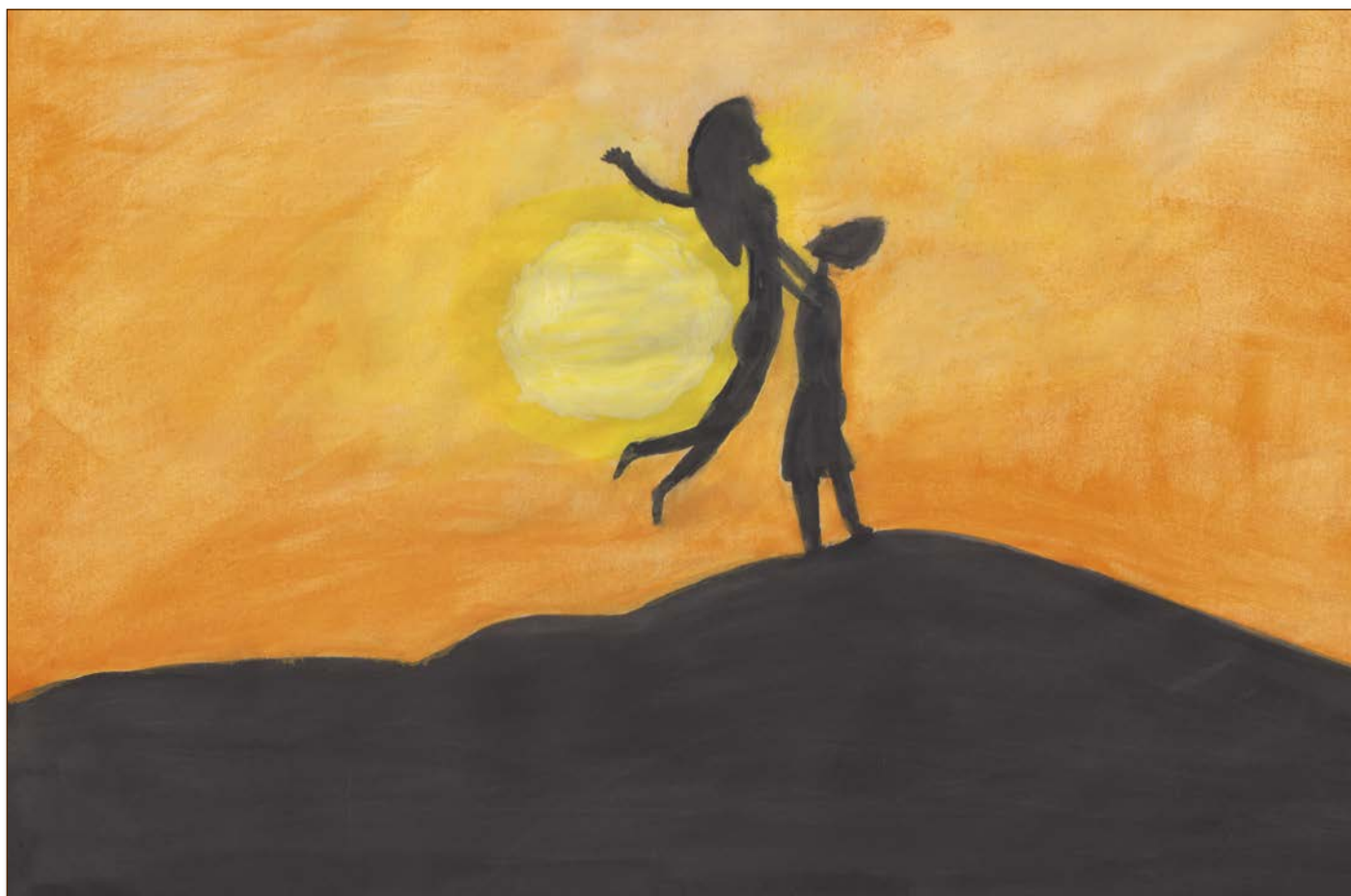
Srce je samo organ. Njegova funkcija je, da poganja kri po
žilah. Zakaj potem čutimo takšno bolečino v prsih, ko nas kaj
prizadene, zakaj se potem počutimo tako odveč in razmišljamo,
kdo nas sploh potrebuje, kdo nas ima resnično rad?

Včasih si zaželiš, da bi izginil ... mogoče za kakšen dan ali dva,
uro, sekundo ... samo da bi videl, če te kdo pogreša.

Svet se vrti tudi brez tebe. Kdo pa misliš, da si? Niče,
nepomembno bitje, ki se je rodilo in bo kmalu umrlo.

In tako sedim, v kotu v svoji temni sobici, sama s seboj in
razmišljam ...

Tjaša Pečovnik, 3. b

Sara Brumec Ferš, 1. d

IRONIJA ŽIVLJENJA

Kot otrok sem venomer brezskrbno korakala zunaj, se igrala, si prepevala, sanjala ... In vsak dan je bil nekaj čudovitega, saj je predstavljal nov izziv, nove, še neraziskane poti življenja. Skrb mi je bila tuja, pa tudi težkih odločitev ali stisk in podobnih temnih strani življenja nisem poznala. Živeti brez težkih bremen na svojih ramenih, živeti z iskro v očeh in vedno upati. Upati na lepo, svetlo prihodnost in komaj čakati, da pride nov dan, kjer bomo lahko odstrli nova obzorja in uspeli uresničiti svoje želje. To je tisti pravi pomen življenja, kjer ljudje lahko zares živimo.

A v otroštvo se ne moremo vrniti, zato moramo vajeti vzeti v svoje roke in si graditi svoj svet. Čas nam prinese skušnjave in preizkušnje, postajamo modrejši, prinese pa tudi sivino in grenkobo. Zaradi tega pa smo ljudje le navadna bitja, saj ne moremo vplivati na usodo, ki je že zapisana v zvezdah.

Težko nam je bilo, ko smo prvi šolski dan morali k pouku, polni nezaupanja in preplašenih oči. Nismo poznali ljudi okoli nas, na ramenih smo morali nositi težke torbe polne knjig, a kljub temu smo zapustili učilnico polni znanja in nasmejanih lic, saj, kot vemo, smo z vsakim majhnim korakom bližje svojemu cilju. Takrat nam na videz strašne in tuje stvari le niso več toliko tuje, saj se nam bližajo in postajajo domače. Tako počasi, a hkrati hitro je minil čas, ko smo hodili v osnovno šolo. V zadnjem razredu se je vsak spraševal, kam bo odšel naprej širit svoje znanje in kaj ga bo v življenju najbolj veselilo početi. Jaz sem že od nekdaj vedela, kje se vidim kot odraslo osebo. Odločila sem se, da se izučim za veterinarskega tehnika. Samo to in čisto nič drugega nisem hotela.

Sedaj sem v zadnjem letniku. Zopet na razpotju, saj se šolanje še ni zaključilo. Po maturi bo večina nadaljevala šolanje in vsak bo doštudiral svoje sanje. In spet se sprašujemo kam, kje, kako, zakaj ... V sebi čutim praznino in grenak priokus, saj se za nami

zapirajo vrata naivne mladosti, a vendar vstopamo skozi nova vrata v drugačen svet.

Ljudje vsak dan gradimo sami sebe in sestavljamo koščke svojega osebnega duha na podlagi dogodkov, odločitev, razmišljanja in izkušenj, ki nas zaznamujejo. Ni še dolgo od tega, ko sem držala očeta za roko, ko sva prečkala cesto in ni še dolgo od tega, ko sem bila popolnoma odvisna od svojih staršev. Zdaj pa že kot odrasla oseba stojim sama, po svoje razmišljam in delam.

Težko je, ko nam čas tako polzi skozi prste, vedoč, da smo tudi sami minljivi, kot je minljivo vse okoli nas. Življenje je res prava ironija. Zato pa moramo gledati na njegove svetle plati, živeti z raztegnjenim nasmehom na obrazu, sanjati in verjeti vase! Vem, hudo je biti mlad, ko te razganja od energije in bi bil vsepovsod raje kot sedel osem ur tiho in zbrano v učilnici, a to je ključ, ki nam odpira mnogo zanimivih in lepih stvari. Z leti začnemo razmišljati tudi drugače, da se ne učimo za starše, sorodnike ali učitelje, pač pa zase. Zgodi se, da si obupan, da ne vidiš več svojih ciljev in pozabiš na radosti ... O tem govori pregovor »Za vsakim dežjem posije sonce«, ki nam daje moč, da vztrajamo. Lahko smo zelo srečni, da sploh lahko obiskujemo šolo, se učimo in pridobivamo nova znanja, saj številni otroci v revnih in nerazvitih državah nimajo možnosti, da bi lahko izkusili, kar lahko mi. Stvari je treba ceniti ves čas, ne le takrat, ko jih izgubimo in prepozno spoznamo, kaj smo izgubili. In ne pozabimo! To znanje bomo nekoč prenesli na svoje otroke, z njih pa se bo prenašalo na nadaljnje generacije! Obogatimo ga!

*»Kar je naučeno v mladosti, je vklesano v kamen«
(Indijanski pregovor)*

Anja Rančan, 4. c

SNEG

Kje sem? Tema. Bolj odsotnost luči, ampak vseeno neskončnost, po kateri plavam zgleda črno. Nikakor pa nrv tega neomejenega prostora ni slaba. Ko sem bil še na zemlji, sem čutil neravnovesje v vseh stvareh. Bitja se neskončno rojevajo in umirajo, pijejo in jedo, dihajo, česar edini namen je trenutno uravnavanje snovi v organizmu, ki nikoli ne more doseči ravnovesja.

Pa ne samo živa bitja, prav vsa materija v fizičnem vesolju s časom razpade, ker v njej ni ravnotežja. Tukaj je vse nevtrarno. Ves prostor, v katerem lebdim, odraža harmonijo popolne usklajenosti vsega, kar je hkrati nič ali pa se oboje prepleta do te mere, da je nemogoče reči. Težko si je predstavljati neskončno prazen prostor, katerega edina vsebina je čista energija, ki čaka, da si jo bo kdo izposodil in jo preobrazil v nekaj – pozitivnega ali negativnega, odvisno od tistega, ki jo bo uporabil.

Tukaj je moč čutiti hlad. Ne mraz, takšen, ki je pozimi, ob katerem te začne zebsti, ampak takšen, ko poleti s prevročega sonca stopiš v prijetno hladno podzemno klet in si tik pred tem, da te zmrazi od ugodja.

Čutim utripanje na mestu, kjer je moje fizično telo včasih imelo srce, čeprav sem samo energija, ki je stopljena z vseobsežnostjo tega prostora. Kako se lahko zavedam individualnosti, ko pa sem vendar eno z neskončnostjo tukaj in sedaj. Sem morda ravno jaz središče te neskončnosti? Ali so tukaj še druge entitete, enake ali vsaj podobne meni? Zavedam se popolnoma vsega prostora, ki me obdaja, a slišim lahko le svoje misli. Potemtakem morajo obstajati še druge neskončnosti ... neskončno neskončnosti ...

Čutim, da se nalahno pomikam naprej ... ali nazaj, težko bi rekel, ker nimam nikakršne orientacijske točke, s pomočjo katere bi lahko to zagotovo ugotovil. Kljub temu vem, da se premikam. Kako sem prišel sem? Svojega zemeljskega življenja se spominjam le bežno, kot bi živel samo sekundo in to se zdaj zdi kaj

malo pomembno. V zadnjih trenutkih zavedanja svojega fizičnega življenja se spomnim groznega mraza. Zeblo me je kot še nikdar, potem mi je postalo prijetno toplo, nato pa ... nato sem se naenkrat znašel tu. Zdi se, kot da je od tega že tisočletje, a hkrati bi lahko bilo tudi le minuta. Ne vem, kako dolgo sem že tukaj in ali bom tu ostal za vedno.

Kljub temu mi še nikoli ni postalo dolgčas. Mislim, da je to zaradi tega, ker tukaj čas ne obstaja. Težko, mogoče celo nemogoče, je razložiti ne-obstoj časa tistim, ki so v čas ujeti, od njega odvisni in se nanj zanašajo vsak dan. Kako bi bilo, če bi na zemlji odstranili čas? Bi vse za večno obstalo pri miru, ali bi se vse zgodilo naenkrat in se za vedno ponavljalo v neskončnost v eni sami tisočinki sekunde?

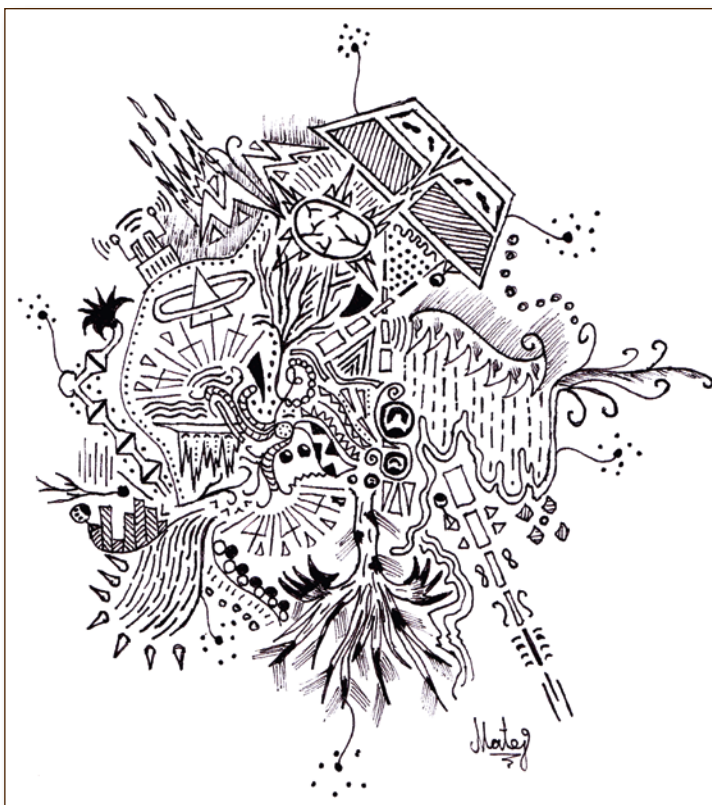
Včasih se mi zdi, da v daljavi za trenutek zagledam svetlobo, ki pa je oddaljena za eno neskončnost preveč, da bi jo lahko dosegel. Kmalu, tako kot se je pojavila, zopet izgine in nikoli ne bom vedel, zakaj je bila tam in kakšen je bil njen namen. Si me je želela od bliže ogledat, pa je, tako kot sem tudi jaz, obupala zaradi nepredstavljive razdalje in se odpravila iskat koga drugega, ki je manj oddaljen? Je lahko ena neskončnost večja od druge? Nemogoče si je predstavljati kaj takšnega, saj je že ena preveč, da bi jo lahko došli, kaj šele, da bi jih primerjali.

Vseeno pa kljub vsemu včasih mislim, da odgovore na

ta vprašanja že poznam. Nekako morajo biti skriti tukaj nekje, v neizmerljivo obsežni podzavesti, v katero ne moremo stopati po svoji volji. Sem morda preveč pri zavesti, da bi lahko našel te odgovore, ki jih že poznam? Prav lahko je verjeti, da bi jih našel, ko bi plaval po podzavesti, ampak ali bi se jih spominjal, ko bi se zopet vrnil sem, kjer se hkrati zavedam vsega in hkrati ničesar?

Verjetno sploh nima smisla iskati odgovorov na tovrstna vprašanja, niti tukaj niti kje drugje. Verjetno je najbolje čakati in se predajati izobilju brezčasa, za katerega ne vem, ali se bo kdaj končalo, a hkrati slutim, da je sprememba blizu. Težko je reči, kako blizu, saj, kot sem že rekel, tako čas kot tudi prostor tukaj ne obstajata, ampak zagotovo bo prišla kmalu. Takrat bodo moja občutja ponovno omejena na majčkene drobce, ki jih je zmožno zaznati fizično telo, ko se bom ponovno rodil in zopet, v tako ironičnem pomenu besede, ponovno živel.

Matej Zagernik, 4. b

Matej Zagernik, 4. b

ČAROBNI GOZD

Nekega sončnega popoldneva sem ležala v gozdu. Sonce me je s svojimi toplimi žarki odelo z mehko odejo toplote. Zrak je tiho šumel, malo sem zaprla oči in zaspala ... ter sanjala, da sem volk.

Drvela sva skozi gozd, tulila sva v temno nebo. Tisti trenutek sem bila tako srečna ... Bila sva le jaz in moj brat. Ime mu je bilo Bistri. Imel je črno dlako, prav tako kot jaz. Najina navezanost drug na drugega je izvirala že iz otroštva. Ko sva bila majhna, so bele pošasti ubile najine starše. Skrivala sva se v grmovju ter z majhnimi volčjimi očmi opazovala, kako so nama odvzeli starše in otroštvo. Takrat se je vse spremenilo. Bistri je moral skrbeti zame, ker sem bila majhna. Stvari so bile sprva težke, a nama je narava pomagala pri preživetju.

Živela sva v svojem brlogu v Čarobnem gozdu. Tukaj smo bili vsi povezani med seboj, od majhnega črička do sokola in medveda, vsi smo bili prijatelji in si med seboj pomagali. Naš gozd, ki smo ga poimenovali Čarobni gozd, je res potrjeval svoje ime. V krošnjah dreves so odsevali številni zeleni odtenki, sončni žarki so prodirali skozi krhke drevesne liste. Da, res je bilo čarobno. Zrak je dišal po sveže rastoči travi in mahu, bilo je mirno in listje je šumelo. Vse je bilo popolno ta dan, dokler se ni zgodilo nekaj strašnega.

Beno je praznoval svoj rojstni dan. Zbrali smo se ob ribniku v našem gozdu, kjer so gozdne vile plesale pod belimi drevesi ter se veselile. Bila sem neizmerno vesela, vse je bilo popolno. Vsi, ki sem jih imela rada, so prišli. Opazovala sem jih, kako veselo in živo so plesali ter zobali jagode. V tistem trenutku smo zaslišali iz daljave hrup. Vsi smo utihnili in se spogledali. Kar naenkrat so začela drevesa padati in zavladala je panika. Zagledali smo ogromen pojav, ki je podiral drevesa ter uničeval naš gozd. Vse je bilo v trenutku uničeno.

Nikogar več ni bilo na jasi, le jaz in Bistri. Spogledala sva se. Rekel mi je, naj tečem po pomoč h Kikibutom v sosednji gozd. Hitro sem začela teči po gozdni poti vse do prehoda do Kikibutov. Moje srce je bilo tako močno, da sem ga začutila v svojih tačkah. Še hitreje sem tekla. Po dolgem času sem končno prišla do Kikibutov. To so bili naši gozdni sosedi, volčji trop, ki so nam bili vedno pripravljeni pomagati. Poznali so te bele pošasti, ki so prišle rušiti naš dom. Zagledala sem Alexandro, voditeljico njihovega tropa. Hitro sem ji razložila, kaj se je zgodilo. Nemudoma je zbrala svoje člane, da nam bodo pomagali. V mislih se mi je kar naprej prikazovala tista slika iz otroštva, ko sva Bistri in jaz tekala srečna po gozdu. Hitro sem stopila nazaj v realnost in še

pospešila tek. Bili smo že pred jaso, ko nas je Alexandra ustavila in nam zabičala, da se ne smemo premakniti. Zagledala sem bele pošasti, ki so obkolile Bistrega. V očeh so se mi nabrale solze, saj je bil ta trenutek podoben tistemu iz otroštva. Sedaj bom gledala, kako mi bodo odvzeli še zadnjo ljubljeno osebo.

Legla sem na tla in zaprla oči. Bolečina je bila prevelika. Vse, kar smo slišali, je bil strel ... Moje življenje se je znova podrlo.

Tragedijo so nam pomagali preživeti Kikibuti, ki so nam dajali hrano ter nas povabili, da živimo z njimi, dokler si ne opomoremo.

Ko sem se zbudila, je bil že skoraj večer. Moje oči so bile vlažne, lasje pa skuštrani. Ko sem se zavedla, kaj sem sanjala, sem vedela, da to niso bile le sanje. Vedela sem, da moram začeti pomagati živalim, da ohranijo svoj dom. Začela sem z osveščanjem ljudi, kako s podiranjem dreves v gozdovih škodujemo živalim, saj s tem uničujemo njihov obstoj, njihove duše.

Ko sem o sanjah povedala svojim prijateljem, so mi bili pripravljeni pomagati. Vedno več ljudi se odloča, da bodo ohranili naravo. In to je naš cilj.

Klara Pavlič, 2. d

THE CAUSES OF THE INCREASE IN CHILD OBESITY

Child obesity is a big problem nowadays. I can speak about it from my experience because as a young boy I used to be quite obese too.

First of all, I would like to mention the problems that come along with increased weight. These problems do not only include health problems, which we are all familiar with (heart problems, joint problems etc.). No, I think that the biggest problem is that people, especially children, do not accept you as you are. The problem occurs when other children start making fun of you, which can mark you for life.

So, what are the causes of obesity? Well, there are quite a few, one of them being grandparents. The problem with older people is that they didn't have much food as they were young, so they fear that we will get hungry and they try to force us to eat. They also make a lot of sweets, which I personally find quite irresistible. The other problem is the way we live, as there are more and more children who spend their childhood in front of a computer or television. In the past children used to play outside, which was healthier and far more social. The next problem children face is rejection, which in many cases leads to locking

yourself in your room and to increased appetite, which is a result of attempting to comfort yourself with food.

Since the number of obese children is increasing we need to do something about it. Here parents have all the power, since children idolize them. They should try to eat healthier food, exercise more and spend less time in front of television. Children will try to copy them, which will have positive effects on future generations.

Marko Cvetko, 4. b

THE CAUSES OF THE INCREASE IN CHILD OBESITY

Child obesity wasn't always a problem, but in the recent years this started to change and it's becoming one of the bigger problems in today's society. In my opinion, it's the parents' fault. Sometimes it's because of the health issues but there should not be excuses otherwise.

Back in the days when there were no computers and TV sets were a luxury, children had to spend their free time differently. The most common way was hanging out with friends in the neighbourhood and playing games and sports or riding around by bikes. Free time was spent socialising with others instead of mindlessly staring at a computer

screen like a zombie. Computers are pretty much a must-have today and things are changing because of this. Moreover, instead of going out kids spend time playing violent games and watching stupid TV programmes without gaining anything useful. I think it's parents' fault because they don't stimulate children enough. They should encourage them to pick other hobbies such as reading and playing sports. They don't have to play sport competitively, but just so they can use their energy. Enforcing family time is also a solution. Going on a trip together, going to spa or camping, even playing board games, everything counts. Being a couch potato isn't the only cause for

obesity, but it's connected to the other one, which is unhealthy food. Children love sweets and other junk food. Some refuse to eat veggies and fruits and rather eat food such as hamburgers and pizza. There is nothing wrong with eating those every once in a while, but overeating it can quickly become an issue. Especially places such as McDonald's are really attractive to kids because they offer toys.

In order to fix this, parents should prepare healthy and nutritious meals for kids and only let them eat junk food as a treat.

Katja Roškarič, 4. b

THE CAUSES OF THE INCREASE IN CHILD OBESITY

The preparation and the quality of food in the last two decades or so has drastically changed because of the way the food is produced and the time we have to prepare it.

The production of food has been focused on producing a large amount of food at the cost of quality, which causes the food to be less healthy. Secondly, because of the lack of time modern parents experience, they don't have the time to prepare a healthy meal and often

resort to quicker solutions such as fast food restaurants which prepare food with a lot of fat, sugar or salt, which all cause obesity.

Often parents aren't even at home, so children have to take care of their own meal and because of the lack of skill to cook a proper meal, they eat unhealthy instant food such as chips, cookies or ice cream, which of course is not good.

And last but not least, the existence

of electronics such as television sets, computers and lately even cell phones occupies children's free time and prevents them from going out, playing sports and thus exercising even the slightest bit.

These are the most important and the most obvious causes for the increase in child obesity.

Matej Zagernik, 4. b

BUILDING MY PROFESSIONAL CAREER

A professional career is something that defines our lives. It is something what we decide for on our own, depending on our interests, skills and potentials.

In my situation, a career goes even beyond all that. My career is going to be and already is my joy. So it is far more than earning a living only. I find it of enormous importance for my personal life, since it is making me happy day by day.

I am keen on equestrianism and I already have a dream job, which would certainly represent a hobby in my life in my life if it was not a job. Right now I am already on a satisfactory level of my career, even though I should earn a bit

more money from it if I had to live totally independently. My plans, however, are ambitious, perhaps even utopian. But in accordance with my dreams and wishes. I would not like to work with horses, riders and stables only, but as a real changemaker as well. I would like to make changes in the perception of horses' welfare and represent the kind of riders that would do really everything what it takes for horses to live in a way most suitable for them.

For my plans, the possibilities in Slovenia are almost perfect, since Slovenia is in a pitiful state when it comes to equestrianism. On the other hand, it is extremely difficult to succeed

as a professional rider as there are not enough educational possibilities and chances for training or studying. This is also why I cooperate with a trainer from abroad and also ride for him in Austria. Chances of getting a job connected with horses are surely more likely to appear abroad.

I am totally satisfied with what I do and can only be grateful for such an opportunity so early in my life. I could not wish anything better than my dreams becoming my professional career that will probably last for a lifetime.

Nena Rajšek, 4. b

Patricia Ošep, 4. b

BUILDING MY PROFESSIONAL CAREER

My plans are to become a dog psychologist because I love dogs and I love having a dog companion. I have a dog at home, her name is Luna and she is really a wonderful dog.

However, loving dogs is not the only reason why I would like to be a dog psychologist. I know there are thousands of dogs out there that are suffering, both mentally and physically. Most owners love their dogs, however, they do not know how to speak their language. So

often these dogs are suffering mentally, which results in numerous behavioural problems. Dogs in the wild, without the presence of a human, never develop such behavioural problems like food aggression, hyperactivity, anxiety, etc.

So I would very much like to teach people how to speak dog's language so they would be able to understand them. I would also teach them what dogs need in their life, which is a calm, assertive leader, rules, limits, exercise and discipline. All

this is far more important for dogs than love and affection from humans.

This would really be a dream job for me, a perfect career – making people understand dogs, so dogs and humans would be able to live in harmony, and therefore making the world a bit better place.

Marko Halužan, 4. b

NOT EVERYTHING THAT IS LEARNED IS CONTAINED IN BOOKS

To me this seems like a true statement. People often think that those that read a lot of books, study all the time ... are the smartest and the most successful in life, but is this the case?

You can't replace real experience with knowledge from books. Sure people might write books about their experience, but it is never the same. For example: you read about how bad alcohol is, but you probably still drink it. But if you feel how bad it is and have that bad experience, you look at it differently. Experience is more important than knowledge from books. It doesn't help you to know everything theoretically, but when it comes to a certain situation you don't know what to do or how to react (even if

you read all the books about it). I am not saying that books are bad or anything like that! I just think that you shouldn't feel and act like the smartest person in the world if you know about things from books. There is a reason why old people seem so »wise«. In 70 years or so you get a lot of experience. Maybe a good example of how experience is better than books would also be school. Kids at school learn about their profession from books. But all that knowledge is almost useless if they don't know how to use it. Doctors that didn't do any practical work and learned just from books?! This just sounds horrible. Reading something is different from seeing it, doing it with all the pressure. With experience you learn

the most important lessons in life: how to react to rejection, how to be happy, how to deal with death, how to be yourself, how not to care about other people (what they think about you), how to deal with love, how to deal with fears, what is bad for you ... You can read all the books in the world about it, but it is never the same as experiencing it.

I will keep on reading books and getting that kind of knowledge until I get some more experience that you can't force to happen. They just come over time, and the older you are, more experience you have.

Sara Bauman, 3. a

NAŠI DIJAKI V ALEKSINCU

Lep sončen ponedeljkov dan. Ura je osem. V sejni sobi naše šole se srečamo dijaki Ines, Teja, Aleš, Andrej in Janez ter učiteljica spremljevalka Bogdana Vratanar. Kmalu za tem vstopijo v sejno sobo dijaki Poljoprivredne šole Šumatovac iz Aleksinca v Srbiji. Sledi predstavitev in kratek pogovor. Okoli devete ure se s potovalnimi kovčki odpravimo proti šolski prodajalni, kjer nas čakata gospod ravnatelj Anton Krajnc in gospod Slavko Veličković, ravnatelj Poljoprivredne šole Šumatovac. Gospod ravnatelj predstavi še zadnja navodila, nas oskrbi s popotno malho in že poskačemo v kombi.

Za volan se namesti gospod Veličković, ki obrne ključ avtomobila, motor se oglasi, mi pa zapremo vrata. Počasi se začne avtomobil premikati, mi pa samo še pomahamo v slovo. Pred nami je pot dolga 720 km.

Prehod slovensko-hrvaške meje in hrvaško-srbske meje je minil brez težav. Ko smo stopili na srbska tla, smo si zaželeli krajši postanek in užitek ob srbski kavici. Pred nami je traktor oral njivo, ki je bila pokrita s črno prstjo. Zvedeli smo zanimiv podatek, da ima Srbija največje število traktorjev na število prebivalcev v Evropi, mogoče tudi na svetu.

Pred seboj smo zagledali tablo Beograd. Beograd je milijonsko mesto in občudovali smo študentsko naselje s 5000 študenti, Beograjsko areno (v njej je potekal Evrosong leta 2008), Beograjčanko (najvišja zgradba na Balkanu), Kalemegdan, stadiona Crvene zvezde in Partizana. Zavili smo proti jugu, kjer smo najprej zagledali novi TV-stolp na Avali. Okrog 200 km poti je potekalo po dolini reke Morave. Dan se je začel nagibati proti večeru, ko smo zagledali Aleksinac, nekoč znan po premogovniku.

Naš avto se je najprej ustavil pred kmetijsko šolo. Srečali smo se z dijaki, ker so imeli ta teden, ko smo jih obiskali, pouk popoldan (od 13.00 do 19.00). Po ulici, ki je bila v gradnji, smo se odpravili do centra Karitas. Hiša je bila naslednjih sedem dni naš dom. Nahaja se v centru Aleksinca. Ob prihodu smo spoznali naše sostanovalce Bolgare iz kraja Vidin. Bolgarsko skupino je sestavljajo šest učencev in dve učiteljici. Prijazni srbski gostitelji so nas pričakali z večerjo, priznamo, da nam je zelo teknila. Dneva še ni bilo konec. Gospod Veličković nas je po večerji odpeljal na nočni ogled Aleksinca. Večer smo zaključili v srbski kavarnici. Ob zvokih srbske glasbe smo zapeli in zaplesali kolo pod strokovnim vodstvom Ines in gospoda Veličkovića. Ura se je nagibala proti polnoči, ko smo se odpravili k počitku.

Torek

Noč je bila kratka. Po zajtrku smo si ogledali Aleksinac, vendar brez Teje, ki se je z gospodom Bato Živadinovičem odpravila na ogled veterinarske postaje.

Priprava kosila in večerje je bila naloga Bolgarov in nas. Prvi so bili na vrsti Bolgari. Ob 13.00 nas je v centru Karitas že čakalo kosilo: pečena kokoš, riž in solata.

Po kosilu je sledil krajši počitek. Ob 14.00 smo se odpravili proti šoli, ki je bila oddaljena le pet minut. Dijaki so sodelovali pri urah športne vzgoje, kjer so igrali nogomet proti gostiteljem. Rezultat je bil neodločen. Naslednji dve šolski uri so preživeli pri predmetu matematike in kemije. Ob vrnitvi v center Karitas smo se udeležili delavnice na temo interkulturalnost.

Janez je bil oproščen delavnice, ker je prevzel vlogo glavnega kuharja pri pripravi večerje. Jedilnik za večerjo je bil sestavljen iz zelenjavne juhe, carskega praženca in kompota. Požel je pohvalo. Dneva še ni bilo konec. Pot nas je vodila v Dom kulture, kjer smo si ogledali gledališko predstavo *Leptiri su slobodni* (Metulji so svobodni). Razumevanje besedila nam ni povzročalo večjih težav. Ker je bila komedija, smo se nasmejali do solz. Še vedno pa nam je manjkalo spanje, zato smo se po končani predstavi odpravili v center, v katerem smo se predali sanjam.

Sreda

Glasba iz naših GSM-ov nam je prekinila naše sanje. Čas je bil, da se stuširamo, oblečemo in v jedilnici pozajtrkujemo. Tudi v sredo so nas pozdravili sončni žarki. Ob 10.00 nas je pred centrom čakal avtobus, ki nas je popeljal na strokovno ekskurzijo. V Aleksincu smo zavili na cesto, ki je vodila proti Soko Banji. Peljali smo se skozi tipične srbske vasi Kraljevo, Bovan in prišli do velikega akumulacijskega jezera imenovanega Bovansko jezero.

Takoj po vstopu v Soko Banjo se je avtobus ustavil pri tovarni čajev Adonis. Ogledali smo si proizvodnjo, na koncu pa smo še poskusili njihove čaje in od njih prejeli darilni paket njihovih proizvodov.

Po kratki vožnji skozi Soko Banjo smo izstopili v centru mesta. Peš smo se napotili proti zdraviliškemu kompleksu. Občutili smo moč vodnih hlapov, ki zdravijo pljučne bolezni ter občudovali žensko in moško kopališče.

Sprehod skozi mesto nas je vodil do parka Banjice, mimo hotela Sunce do reke Moravice, od tod naprej pa do hotela Moravice. Pod hotelom se nahaja Župan plaža, kjer se domačini poleti radi ohladijo.

Ko smo se vračali proti Aleksincu, smo se ustavili v največji pekarni tega področja. Proizvodnja v Pekarni Zora ni potekala, saj vsi zaposleni delajo samo v nočni izmeni. Ogledali smo si obrat za peko kruha, obrat za peko peciva in obrat za peko burekov.

Dan se je končal z večerom bolgarske kulture in kuhinje. Bolgarski prijatelji so nam za uvod prikazali njihov ples – kolo. Po plesu pa je na mizah zadišalo po bolgarskih narodnih jedeh. Za predjed so nam postregli z njihovimi klobasami in sirom. Kot glavno jed so servirali musako in šopsko solato. Hrana je bila čudovita, zato so prejeli pohvale vseh udeležencev večerje.

Četrtek

Začetek najtežjega dne v Aleksincu se je začel po običajnem razporedu. Po zajtrku so sledile delavnice na temo interkulturalnost. Opoldan so se oglasili naši trebuščki in odpravili smo se v restavracijo, v kateri smo si naročili srbsko specialiteto: čevapčiče.

Da smo pokurili kalorije, ki smo jih zaužili, smo popoldan sodelovali pri praktičnem pouku na šoli. V rastlinjaku smo zasadili sadike jagod. Naj povem, zakaj je bil četrtek najtežji dan. Pripraviti je bilo potrebno slovenski večer kulture in kuhinje, ki se ga je udeležilo okoli 40 gostov. Za nas je to bila mala malica (če verjamete). Zaradi tega je bilo popoldne namenjeno predvsem okupaciji kuhinje. Jedilnik smo sestavili že v sredo. Pri pripravi slovenske večerje smo sodelovali vsi. Ko so bile jedi v pečici in na električnih ploščah na štedilniku, sta Janez in Teja začela dekorirati mize v jedilnici, Andrej in Aleš sta izbirala slovenske pesmi, ki

bi naj popestrile večer, Ines in učiteljica pa sva nadzorovali posode v štedilniku in na njem. Urini kazalci so se zelo hitro premikali. Večerja bi morala biti ob 19.00. Ker je bilo potrebno pripraviti veliko jedil, se je čas kuhanja podaljšal. Da pa to ni bilo dovolj, so nas presenetile še tehnične težave (izpad varovalk). Na nas so čakali lačni sostanovalci Bolgari, srbski dijaki, učiteljski zbor kmetijske šole in glavni tajnik Karitasa ter tudi snemalna ekipa in novinar TV Aleksinac. Z malo zamude, a slovenski večer se je začel. Slovenska trditev, da ni veselice brez Golice, je veljala tudi za ta večer. Ob zvokih Golice so se zavrteli dijaki in predstavili polko. Sledila je predstavitev najlepših slovenskih krajev in znamenitosti, mesta Maribor ter šole na projekcijskem platnu. Na koncu je sledila še samo predstavitev našega jedilnika in nato smo gostom zaželeli dober tek. Na mizi je že čakala predjed: kranjska klobasa, prleška tünka in zaseka. Vse te dobrote smo pripeljali (beri pretihotapili) iz Slovenije. V času, ko so se gostje ukvarjali s predjedjo, smo mi odhiteli v kuhinjo in pripravili vse za serviranje glavne jedi. Gostje so krožnike s predjedjo spraznili. Na mizo smo prinesli govejo juho z rezanci. Tudi tukaj se apetit gostov ni zmanjšal. Ker vemo, da imajo srbski gostitelji radi svinjino, smo spekli svinjsko ribico, ki smo jo pred peko namazali z gorčico in seseklanim česnom. Ko se je svinjska ribica pekla, se je večina gostov zanimalo, kaj se peče, ker se je prijeten vonj širil po objektu Karitasa. Kot prilogo smo izbrali pražen krompir. Po praznih ovalih smo sklepali, da jim je tudi glavna jed teknila. Na koncu pa je sledila še sladica. Za sladico smo postregli s prekmursko gibanico. Upamo, da jim je naša hrana teknila, kajti prejeli smo pohvale gostov. Zanimivo pa je, da Bolgari goveje juhe ne poznajo. Ko smo pospravili mize, so si tudi kuharji Ines, Teja, Aleš, Andrej in Janez privoščili večerjo. Slovenski večer se je zavlekel daleč v noč. Za nami je bil naporen dan in posledica je bila, da smo popadali v postelje.

Petek

Petek bi opisala kot dan pričakovanja. Zakaj? Pozneje. Najmanj spanca si je lahko privoščil Aleš. Trkanje na vrata je

Aleša vrglo iz postelje že ob 6.30. Vsi ostali so še lahko spali. Še več časa kot ponavadi je Aleš potreboval za ureditev svojega videza. Ob 7.00 se je odpravil proti studiu TV Aleksinac. Udeležil se je oddaje Dobro jutro, v kateri se je z novinarko pogovarjal o bivanju, o vtisih in o druženju z vrstniki iz Srbije.

Ker so ostali dijaki vstali šele, ko je bilo sonce že visoko na nebu, je ostalo le malo časa. Izkoristili smo ga za ogled parka Brđanka.

Opoldan smo ponovno odšli v Dom kulture, v katerem smo se udeležili 16. festivala Dnevi otroške poezije in ustvarjalnosti »Gordana Brajović«. Srečanje se je začelo s kratkim kulturnim programom, nadaljevalo z nastopom priljubljenega srbskega pevca Prljavi inšpektor Blaže in končalo s podelitvijo nagrad najboljšim mladim pesnikom in pisateljem.

Ker smo izrazili željo, da bi radi obiskali Niš, nam je gospod Veličković ustregel.

Ponovno je po nas prišel avtobus, ki nas je odpeljal v Niš. Vožnja je bila kratka, saj je oddaljen le 30 km. Pod vodstvom vodičke smo si ogledali največjo niško znamenitost Čele kulo, sprehodili smo se po starem delu mesta, obiskali arheološki muzej, svoje zanimanje preusmerili na trgovine, ki se nahajajo pod glavno ulico, zakorakali preko mostu čez reko Nišavo, kjer smo spremljali trening kajakašev in sprehod končali v niški trdnjavi.

Že ves dan smo pričakovali. Le koga? Zjutraj so se iz Maribora odpravili na pot srbski dijaki z gospodoma Božidarjem Damjanom in Ivanom Horvatom. Ko se je avtobus, ki nas je pripeljal iz Niša, ustavil pred objektom Karitasa, nam je pogled pritegnilo dvorišče, na katerem so bili parkirani avtomobili. Zagledali smo avtomobil z mariborsko registracijo. Hitro smo poskakali iz avtobusa in se napotili proti Karitasu. Zagledali smo »naše«, se pozdravili in se objeli.

Ob 19.00 se je začel srbski večer kulture in kuhinje. Pogled na polne mize

je bil prava paša za oči. Srbski gostitelji so se zelo potrudili. Spekli so odojka, pripravili srbske specialitete (čevapčiče, sarmice ...). Gostiteljice so poskrbele za različne vrste kruha in peciva.

Preden smo lahko začeli jesti, smo uživali v kulturnem programu. Srbski dijaki so nam zapeli srbske narodne pesmi in zaplesali kolo. Ko smo potešili lakoto, smo malo poklepetali. Ura je spet prehitro premikala kazalce in nekaj minut po polnoči smo se odpravili k zaslužnemu počitku.

Sobota

Ker je za nami bil še en naporen večer, so dijaki zjutraj spali nekoliko dlje. Gospod Damjan, gospod Horvat in gospa Vratanar pa smo želeli doživeti vzdušje sobotnega jutranjega Aleksinca. Odpravili smo se na obisk tržnice. Malo smo poklepetali s prodajalci na tržnici, pri mesarju smo načeli temo o odojkih, s prodajalcem sadja smo ugotavljali poreklo sadja itd. Predzadnji dan v Aleksincu pa je bil zopet

namenjen strokovni ekskurziji. Odpravili smo se proti zahodu. Peljali smo se mimo Deligradske cerkvice do samostana sv. Roman. Ogledali smo si samostan in grob Vronskega iz romana Ana Karenina.

Pot smo nadaljevali ob Južni Moravi in skozi Djunis. Nato smo zavili z glavne ceste in po nekaj kilometrih ozke ceste in rahlega vzpona prišli do samostana Pokrov presvete Bogorodice. Pop nam je predstavil zgodbo o nastanku samostana. Zanimivo je, da se ženske za ogled samostana morajo obleči v krila in si na glavo zavezati rute. Ogledali smo si samostan, obiskali izvir, naredili skupinski posnetek in že nadaljevali pot.

V Ribari smo zavili proti Ribarski Banji, ki je bila določena za cilj današnjega dne. Ribarska Banja je zdraviliški kraj za rehabilitacijo po poškodbah. Razdelili smo se na dve skupini. Prva skupina se je odpravila na kopanje, druga pa na sprehod okoli zdravilišča, se povzpela z dvigalom do hotela, od koder je lep pogled na zdravilišče in si ogledala

mini živalski vrt. Seveda smo tudi tukaj poizkusili njihove specialitete (veliki čevapčič v robčku).

Malo utrujeni smo se vrnili v Aleksinac. Po večerji je sledil obisk koncerta skupine Potres i trula koalicija. Po njem smo se odpravili k počitku.

Nedelja

V nedeljo je za nas veljal rek Rana ura, zlata ura. Vstali smo ob 6.30. Pripravili kovčke in jih odnesli v naš kombi. Odšli na zajtrk in kmalu po zajtrku je sledilo slovo. Izmenjali smo telefonske številke, elektronske naslove, se zahvalili našim gostiteljem in sedli v avto. Gospod Damjan je zapeljal z dvorišča in tudi tokrat ni šlo brez mahanja v pozdrav. Napotili smo se proti Beogradu. Ker je bil naporni teden za nami, so nam veke padle na oči in pot do Beograda se nam je zdela kratka. Gospod Damjan nas je popeljal po Beogradu. Zapeljali smo se na Dedinje, peljali smo se mimo ameriške ambasade, Belega dvora, hiše, v kateri

živi Jovanka Broz, stadiona Partizana in Crvene zvezde ter obiskali Hišo cvetja.

Pred nami je bila še dolga pot, ki nam je bila že znana. Ustavili smo se na počivališču na Hrvaškem, kjer smo pojedli sendviče, ki so nam jih pripravili srbski gostitelji. Med Mariborom in Zagrebom je sledil še en postanek. Po nekaj minutah vožnje smo se zapeljali v Slovenijo in le nekaj kilometrov nas je ločilo od doma. Počasi smo izstopali drug za drugim, najprej Teja, nazadnje pa Janez.

Bilo nam je lepo. Še enkrat bi se zahvalili srbskim gostiteljem za njihovo gostoljubje in veselimo se ponovnega srečanje z njimi naslednje leto.

Bogdana Vratana, prof.

TUDI NAŠI DIJAKI SE TRUDIJO, DA BI OSTALA NARAVA ČISTA PROJEKT – ODPADKI SO LAHKO UPORABNI

So odpadki res lahko uporabni? Na Biotehniški šoli Maribor verjamemo, da so, zato smo se tudi pridružili mednarodnemu projektu ESFALP 2012 (European schools for a living planet). To je projekt, ki že peto leto zapored združuje šole iz različnih evropskih držav. Tako imenovana ESFALP Akademija je potekala od 22. do 27. oktobra 2012 v mestu Illmitz v Avstriji. Mesto leži ob Nežiderskem jezeru oz. v Narodnem parku Neusiedler See. Na Akademiji je sodelovalo 33 učiteljev in 33 dijakov iz 33 šol iz 9 držav (Avstrije, Bolgarije, Hrvaške, Madžarske, Moldavije, Romunije, Slovenije, Srbije in Ukrajine). Iz Biotehniške šole Maribor sva se Akademije udeležila dijakinja Mihaela Roškarič in Simon Gračner, profesor strokovnih predmetov s področja naravovarstva.

Namen tega srečanja je bil podrobno spoznati načine, kako ohraniti naravo čim bolj čisto. Predavatelji iz Avstrije, Romunije in Združenih držav Amerike so nam predstavili probleme, ki so tesno povezani z Donavo in njenimi pritoki, torej tudi z Dravo, Muro in Savo. Velik poudarek so dali tudi ekološkemu odtisu, ki je eden glavnih pokazateljev, kako obremenjujemo okolje s svojimi dejavnostmi (promet, pridelava hrane, bivanje). Največ časa pa so posvetili temu, da nas naučijo, kako je potrebno pripraviti in izvesti dober ekološki projekt. Glede na to, da nas je po vrnitvi domov čakala izvedba projekta, povezanega z okoljem, smo z veseljem prisluhnili, kako se lotiti te naloge. Osnovni namen tega usposabljanja je bil, da bodo znali dijaki sami izvesti okoljski projekt.

Polna novih znanj sva se z dijakinjo vrnila na šolo. Prvi korak pri izvedbi našega projekta je bil sestava ekipe, ki bo projekt tudi vodila, drugi korak pa določiti okoljski problem, ki ga bomo poskušali rešiti. V ožjo ekipo dijakov, ki so projekt vodili, smo vključili dijake od prvega do četrtega letnika: cilj je bil, da projekt zaživi na celi šoli.

Okoljski problem, ki smo se ga lotili, je vsem zelo dobro poznan – odpadki. Naš osnovni cilj je bil predstaviti pomen pravilnega ločevanja odpadkov, ponovne uporabe odpadkov in izobraževati ljudi o pomenu ustreznega ravnanja z njimi. Projekt smo želeli predstaviti čim več ljudem, v prvi vrsti pa dijakom in zaposlenim na naši šoli, učencem iz osnovnih šol in prebivalcem Maribora ter sosednjih krajev. Mislim, da nam je kar dobro uspelo, čeprav odziv na šoli ni bil vedno takšen, kot bi si želeli. Eden od razlogov je ta, da pogosto med dijaki in učitelji ni bilo dovolj energije, da bi nam sledili.

Odločili smo se, da izpostavimo predvsem dejstvo, da so lahko odpadki tudi zelo uporabni, potrebno je le malo razmisliti, uporabiti nekaj domišljije in že lahko dobimo uporaben izdelek, ki bo preprečil, da bi se odpadki kopičili na odlagališčih, hkrati pa lahko na ta način privarčujemo tudi kar nekaj denarja.

Cilje projekta smo uresničevali na različne načine. Začeli smo z ločevanjem odpadkov na šoli. Da bi bilo ločevanje lažje, smo na vsak koš prilepili sliko z motivom, ki predstavlja odpadke, ki jih lahko vržemo v določen koš. Obiskal nas je

E-transformer, ki nam je predstavil pomen celotnega procesa zbiranja, ločevanja in ravnanja z elektronsko opremo in napravami. S pomočjo predstavitvenega filma, multimedijskih pripomočkov in razstavnih eksponatov smo lahko obiskovalci поблиže spoznali, kaj se zgodi z našimi elektronskimi napravami po tem, ko jih prevzame podjetje ZEOS. Izdelovali smo različne uporabne izdelke iz odpadkov. Iz starega jeansa so dijakinje izdelale peresnice, torbe, denarnice in žepke za mobilne telefone. Nič manj zanimivi in domiselni pa niso bili izdelki iz plastenk (ptičje krmilnice in vetrnice), iz tetrapaka (denarnica za kovance), steklenica kot nadomestek za vazo, vrečke s sivko, blazine, stojala za pisala idr. Projekt smo podkrepili z razstavo o ločevanju odpadkov, izvedli smo ekskurzijo v sortirnico in predelovalnico odpadkov v Lenartu. Mislim, da smo se vsi prisotni strinjali, da proizvajamo občutno preveč odpadkov. Upam, da bo ta ogled pripomogel k temu, da bomo od sedaj naprej dobro premislili, kaj in koliko bomo kupili ter kam bomo potem odvečne stvari odložili.

Projekt smo popestrili s pesmijo oz. himno, ki je problematiko odpadkov približala predvsem mladini. Ponovno

uporabo odpadkov smo spoznavali tudi s pomočjo stripa (Strip o tetrapaku) in filma (Ste za?).

Ker pa je to živ projekt, verjamem, da se bodo ideje rojevale tudi po uradnem zaključku projekta.

Zaključek projekta smo izpeljali v mestu Maribor. Na prireditev smo povabili podjetja, ki verjamejo, da se da

iz odpadkov narediti veliko uporabnih stvari, ne da bi pri tem škodovali okolju in ljudem. Obiskovalcem smo projekt predstavili tudi s pomočjo različnih delavnic. Obiskovalci, od najmlajših do najstarejših, so lahko izdelovali hranilnike iz plasten, nove svečke iz recikliranega voska, enostavne igrače iz papirja in okraske iz plastičnih pokrovčkov. Uporabnost odpadkov so lahko spoznavali tudi na stojnicah, kjer so si lahko ogledali, kako pravilno ločujemo odpadke, kaj naredimo z odpadno elektronsko opremo, kaj vse lahko naredimo iz tetrapakov in tekstila. S poskusi so dijaki prikazali, kakšno škodo povzročajo odpadki v

naravi, predvsem na rastlinah. Zelo zanimiv pa je bil tudi poskus z vodo, s katerim smo želeli pokazati, kako malo pitne vode imamo na razpolago, kljub temu, da nas voda obdaja na vsakem koraku. Da bi pokazali, kako malo truda je potrebno, da pomagamo nekomu v stiski, smo na prireditvi organizirali tudi tekmovanje v izdelovanju mozaikov iz plastičnih pokrovčkov, s katerim smo želeli vzpodbuditi ljudi, da shranijo vsak pokrovček in ga podarijo triletnemu fantku Niku. Nikovi starši zaradi dečkove bolezni potrebujejo primernejše vozilo, denar zanj pa skušajo zbrati tudi s prodajo plastičnih pokrovčkov. Dijaki in učitelji so z navdušenjem ustvarjali različne motive.

Če bo vsak obiskovalec naše prireditve uporabil delček tistega, kar je videl, smo dosegli svoj namen.

Ob koncu projekta samo še misel: v teh kriznih časih nam lahko številne stvari, ki smo jih mislili zavreči, pridejo prav. Lahko bi rekli, da nam odpadki pomagajo privarčevati marsikateri evro. Zato dvakrat premislimo, ali je res potrebno, da določene stvari postanejo odpadki.

In še čisto za konec ...

Odpadki niso samo odpadki, ampak so odpadki lahko tudi uporabni.

Simon Gračner, prof.

BAHAMI IN FLORIDA

Na eni strani sveta je mrzla zima, ki je mesta in vasi pokrila s snežno odejo, nas pa ovila v topla oblačila ... na drugem delu planeta pa sončni žarki božajo beli pesek, palme in kristalno čisto turkizno morje. Letos sem doživela obe zgodbi in v našo zimsko idilo vtakla karibsko prebujajoče se poletje.

Po več kot štiriindvajsetih urah potovanja naju je letalo z možem pripeljalo na Bahame, eno izmed držav Karibskega otočja, ki jo sestavlja več kot 700 rajskih otokov. Najina destinacija je bilo glavno mesto Nassau, ki leži na otoku New Providence. Prispela sva zvečer, a kljub temu je bilo v zraku čutiti, da bo dan razkril košček raja na zemlji. Ob velikem pričakovanju, vznemirjenju in navdušenju je tudi utrujenost izginila presenetljivo hitro.

Zjutraj me je z balkona pozdravila nežna topla sapica, začaral pa pogled na palme, belo peščeno plažo in turkizno-modro morje. Zaradi sončne svetlobe je bilo ponekod obarvano biserno belo in dobila sem vtis, da sem nahajam sredi reklame za Raffaello kroglice. Navdušenci nad podvodnim svetom so povedali, da sodi bahamsko morje v sam vrh po svoji priljubljenosti, pestrosti in bogatosti. V svojih globinah skriva približno pet odstotkov svetovnih koralnih grebenov, ki po velikosti konkurirajo Velikemu avstralskemu koralnemu grebenu. Četudi

nisi potapljač, lahko del podvodnih lepot prav zaradi prosojnosti in čistosti morja užreš tudi s površine oziroma s pomočjo snorklana.

Edinstveno doživetje je bil izlet z ladjo na zasebni otok Modra laguna, kjer lahko ob prisotnosti trenerjev plavaš z delfini. Ko se dotakneš teh inteligentnih in prijaznih bitij, je občutek resnično veličasten in čas za trenutek obstane. Posebni prebivalec te lagune je delfin Jake, ki je leta 1996 zaigral v filmu Flipper, sedaj pa z obiskovalci izvaja znameniti *foot push*, ko dva delfina s svojima nosovoma za podplate potiskata plavalca, ki drsi po vodi.

Na otočku se nahajajo tudi morski levi, med katerimi je prav tako filmska zvezda, ki je leta 1994 zaigral v filmu Andre. Med sprehodom pa srečaš tudi iguane, rastlinojede kuščarje, ki živijo na Karibih. Po druženju z delfini se še kako prileže počitek v mrežah, ki so zvezane med palmami, in srkanje značilnega tropskega koktejla *Bahama Mama*, ki ga postrežejo v izdolbenem kokosu. V bahamskem slengu pa *bahama mama* opisuje tudi domačinko obilnejše postave, s poudarjeno veliko zadnjo platjo!☺

Vsepovsod se s šumenjem morja meša tudi živahna plesna glasba – *reggae*, *calypso* in *soca* (afro-karibski slogi glasbe), ob kateri te pošteno zasrbijo

pete. Bahamski dialekt že sam po sebi zveni kot pesem, saj je zelo melodičen. Uradni jezik je angleščina, začinjena s kreolsko-bahamskim pridihom. Domačini so nasmejani, prijazni in komunikativni ljudje, ki dajejo vtis, da zanje stres in skrbi ne obstajajo (pogosta fraza je *No problem, man*), čeprav nekateri živijo v veliki revščini. Večinoma se preživljajo z ribolovom in turizmom, pozna pa se vpliv ameriškega načina življenja, še zlasti prehranjevanja, zato so skoraj vsi, še posebej ženske, izjemno obilnih postav. Veliko plešejo in pojejo, tako da tudi vožnja z avtobusom ali ladjo ne mine brez glasbe. Nič nenavadnega ni, da za spontano plesno predstavo poskrbijo tudi trgovci ali domačini na ulici. Človek se tako res težko prepusti slabemu razpoloženju. Ni pa tudi za spregledati, da domačini radi uživajo rum in to kjerkoli, npr. prodajalci v trgovinah ali preprosti ljudje, ki v centru mesta prodajajo svoje ročne izdelke, spominke ali morski ulov.

Nepozabna in svojstvena dogodivščina pa je bila vsekakor vožnja z zelo poceni lokalnimi avtobusi, ki jih Bahamci imenujejo *jitneys*. Z možem namreč zmeraj rada doživiva pristni utrip države, ki jo obiščeva, zato čim bolj pogosto pobegneva izven turističnega naselja. Šoferji avtobusov so resnično posrečena bitja. Vožijo po levi strani cest kot Angleži, z veliko hitrostjo tudi preko lukenj,

Plaža glavnega mesta Nassau

občasno v ovinku zadenejo rob cestišča, zaradi česar sem bila na prvi vožnji malce (beri precej ☺) napeta, kasneje pa so postale eden izmed najbolj zabavnih in adrenalinskih delov potovanja. Določenim avtobusom manjkajo tudi posamezni deli, tako da je bilo kot prizor iz komedije, ko je turistka, ki je stala pri "odprtih vratih" v nabito polnem drvečem avtobusu, šoferja prosila, če jih lahko zapre. Pojasnil ji je, da vrata niso odprta, ampak jih žal ni. ☺

Zanimivo pa je to, da imajo avtobusi kljub razpadajočemu stanju brez izjeme vgrajene klime, ki pihajo na vso moč, tako da imaš po dvajsetih minutah vožnje nohte neprosto voljno obarvano modro. Posebnost je tudi to, da nimajo avtobusnih postaj, ampak avtobus stoji kjerkoli, oziroma tam, kjer pač čakajo ljudje. Enako velja, da te šofer odloži tam, kjer ga prosiš, plačaš pa šele, predno izstopiš. Sistem deluje brez težav in nasmehnilo se mi je ob misli, kako nevrotični smo Evropejci, ki tudi preprosto vožnjo z avtobusom spremenimo v postopek, kjer je potrebno predhodno kupiti kartico, da bi človek izstopil izven načrtovanih postaj, je pa tako misija nemogoče. Zraven šoferja je občasno sedel tudi domačin, ki je turistom na šaljiv način pripovedoval o Bahamih. Enkrat je med vožnjo ob cesti videl zanimivo zgradbo in šoferju zavpil: »Ricardo, slow down!« (Ricardo, počasneje!) Ricardo

je tako sredi ceste nemudoma gladko ustavil avtobus, čakajoči in trobeči avtomobili za njim pa ga seveda niso niti malo ganili! Ne glede, kako natrpan je avtobus (resnično natrpan, da še stati ni več prostora!), bo šofer, ko bo ob cesti zagledal ljudi, le-te z nasmeškom povabil na avtobus z besedami: »Please come and take a seat!« (Prosim, vstopite in sedite!) ☺

Bahami svoje goste presenetijo tudi s kulinaricnimi dobrotami, še zlasti morskimi sadeži. Na jedilniku se najpogosteje znajdejo sveže ulovljene ribe, raki, školjke, hobotnice, lokalna specialiteta pa so veliki morski polži, imenovani *conch*. Živijo v čudovitih rozastih lupinah, pripravljajo pa jih na razne načine – od cvrtja, v solat, do kremnih juh, veljajo pa tudi za afrodiziak.

Zanimiv je tudi obisk пристаниšča, kjer se vsakodnevno tre luksuznih gigantskih križark, ki so pravi plavajoči hoteli s plezalnimi stenami, golf igrišči, gledališčem, kinom in drugimi »priboljški« za svoje goste. Ko se zvečeri, so v soju luči prava paša za oči. Po pripovedovanju domačinov množice turistov s križark dnevno povečajo število prebivalstva za približno deset odstotkov.

Po desetih dneh sva se poslovila od karibskega šarma in z letalom v slabi uri priletela na novo destinacijo, mesto Miami na Floridi. Zaradi močnega hrupa

propelerjev med letom si po pristanku za nekaj časa rahlo oglušel. Pisano mesto Miami pa kmalu predrami vse čute. Ponovno sva prispela zvečer in legendarni predel Miami Beach, ki se bohota s petdeset kilometrov dolgo peščeno plažo, je bil odet v raznobarvne utripajoče lučke, tako da je bila moja prva asociacija Las Vegas. Miami Beach se nahaja v predelu Art Deco, slabih šest kilometrov od centra mesta in oživi takoj, ko se stemni. Zanimiva arhitektura zgodovinskih hotelov in zgradb, ustvarjenih med leti 1923–1943, je mešanica mediteranskega, art deco in modernega stila. Na promenadi, dolgi kilometre, se drug zraven drugega stiskajo nešteti bari, klubi in restavracije, tako da je vrvež nepopisen, možnosti za zabavo pa neskončne. Presenetilo me je tudi to, da zjutraj kljub vsakodnevni zabavi do poznih ur, nikjer ne najdeš smeti oziroma sledi bučnega in pestrega nočnega življenja. Številne palme, ki poplesujejo v ritmu vetra, so brezhibno urejene in pristržene ter bogate s kokosi. Spomnila sem se, da bi bilo mesto pravi kraj za strokovno ekskurzijo oziroma praktično usposabljanje naših bodočih cvetličarjev. ☺

Lepa, skrbno urejena in čista plaža spomni na prizore iz ameriških filmov in nadaljevanj. Ponuja neomejene rekreacijske možnosti, od hoje, teka do fitnesa na prostem. Zelo pa spodbujajo

tudi uporabo javnih koles, ki si ga lahko sposodiš na enem mestu in vrneš na drugem. Zvečer se Miami Beach spremeni v modno pisto, po kateri se sprehajajo ženske in moški izklesanih teles, oblečeni v dizajnerska oblačila vrhunske mode, na cesti pa se bohoti parada sanjskih avtomobilov. Kljub nenehnemu vrvežu na cesti ne opaziš nervoze in zastojev, ampak vse kljub šviganju sem ter tja teče presenetljivo gladko. Kljub utrujenosti sva se na vso moč upirala klicu spanca in odhodu v hotelsko sobo, saj te preplavi občutek, da moraš vsrkati čim več, dokler si na kratkem obisku v mestu, ki ne spi. Ko se zjutraj zbudiš in ti pogled z okna na ocean in vzhajajoče sonce zastira le velika palma, si rečeš, da je življenje res lepo!

Miami je tudi etnično in raso zelo raznoliko mesto (večina prebivalcev je Latinoameričanov in Afroameričanov, »pravih« Američanov pa je že manj kot odstotek), kar je tudi vzrok, da je španščina bolj razširjena od angleščine. Španščina se je kot glavni jezik tako izkazala na letališču, v lokalih, trgovskih centrih, bencinskih črpalkah ... pravzaprav vsepovsod.

Miami Beach pa mi je izpolnil še eno željo, in verjamem, da bo navdušenje z mano delilo precej deklet. 😊 Obiskala sem namreč trgovino za žensko dušo Victoria's Secret, kjer prodajajo spodnje

perilo, kopalko, oblačila za prosti čas in lepotilne izdelke. Victoria's Secret je znana tudi po vsakoletni modni reviji, na kateri blestijo svetovno znane manekenke in modeli, t. i. Viktorijini angelčki. Vzhičeno zadovoljna, z olajšano kreditno kartico in vrečko v roki, sem trgovini obljubila, da lahko računa na mojo vrnitev!

Florida in tudi Bahami se še kako zavedajo, da so turisti glavni vir zaslužka, zato so ljudje pravi mojstri v tem, kako iz tvoje denarnice na vsakem koraku zbezati denar, saj je vse, vključno s pijačo in hrano, zelo drago. Presenetljivo ugodno pa je najeti avtomobil in z njim svobodno raziskati kотиčke izven turističnega vrveža. Tako sva se odločila, da se podava na *road trip* proti najjužnejši točki ZDA, Key West. Gre za skupino otokov, ki so kot perle nanizani vzdolž vzhodne obale južne Floride globoko v Mehiški zaliv. Na poti po skoraj 300 km dolgi ravni cesti, ki večinoma stoji na stebrih sredi morja, sva prečkala 42 mostov, med njimi tudi znameniti 7 Mile Bridge. Na koncu te poti te čaka nagrada, Key West, čarobni otok, kjer se močno čuti vpliv Karibov. Kar ne moreš dojeti, da je januar, termometer pa kaže prijetnih 29 stopinj. Značilnost Key Westa je tudi poseben steber, ki stoji v bližini centra mesta. Postavljen je na mestu, ki predstavlja najjužnejšo točko ZDA, oddaljeno 145 km od Kube. Svoj pečat pa je Key Westu dal tudi pisatelj Ernest Hemingway, ki je bival v

tamkajšnji hiši, ki je danes muzej. V njej je ustvaril nekaj svojih del, med njimi tudi Starec in morje.

Po dveh zelo prijetnih dnevih v izjemni klimi sva se odpravila nazaj proti Miamiju, kjer naju je pred odhodom domov čakala še zadnja pustolovščina – obisk močvirja Everglades, ki je nacionalni park z zaščitnimi rastlinskimi in živalskimi vrstami. Glavna atrakcija je vožnja po močvirju s plovilom, ki ga poganja velik in zelo hrupen propeler, ter doseže zavidljivo hitrost. Po vodni gladini se pomika kot kača in sprva imaš občutek, da ne bo zvozil ovinka, kar je zanimiva misel glede na to, da v močvirju mrgoli krokodilov in aligatorjev. A izkušen vodič uživa ob tem, da iz turistov s svojimi načrtovanimi manevri izvabi kakšen krik, ki je mešanica strahu in (še v večji meri) navdušenja! Vmes se plovilo tudi ustavi in takrat bi lahko rezal tišino. Vse kar slišiš je svoj dih in zvoki jastrebov ter drugih redkih ptic, ki naseljujejo močvirje. V pričakovanju, kot majhen otrok, napeto opazuješ vodo in upaš, da boš prav ti prvi med vsemi uzrl krokodila. Oprezaš za vsakim šumom in čakaš s pospešenim utripom srca ... ko te naenkrat oplazi par oči. Par oči, glava in nato petmetrsko telo, ki priplava čisto do roba plovila, ki je zelo nizko, tako da nikakor ne smeš iztegniti roke ali nagniti telesa. Občutek je fantastičen, preplavi te mešanica strahospoštovanja, adrenalina in vzhičenja. Ena ura mine kot blisk in

Znamenita ulica Ocean Drive

Nacionalni park Everglades s plovili za vožnjo po močvirju

že brzeč po gladini zapuščaš edinstveni ekosistem, ki bi bil izjemno privlačna točka za naše bodoče naravovarstvene tehnike in seveda učitelje spremljevalce. ☺

Na kopnem sledi še šov s krokodili, ki jih imenujejo *nuisance crocodiles*, kar pomeni krokodilje nadloge, saj so jih t. i. *gator boys* ulovili npr. na golf igriščih, v okolici hiš ali na drugih mestih, kjer so krokodili nezaželeni gostje. Takšne silake po obvezni karanteni nato spustijo v močvirje Everglades. *Gator boys* med šovom praktično prikažejo, s kakšnimi strokovnimi prijemi obvladajo še tako uporniško mrcino. Moram se pohvaliti, da

sem tudi sama v roke prijela mladička, ki pa je kljub majhnosti zaradi ostrih zob za vsak slučaj imel čez gobček zavezan trak.

Potovanje, prepleteno z mnogimi doživetji in vtisi, se je iztekalo in že sva sedela na letalu ter se poslavljala od okusa po poletju, ki je v januarju še toliko bolj edinstven in slajši.

Še zmeraj name nič ne vpliva tako blagodejno kot potovanje v daljne kraje. Na regeneracijo telesa, uma in duše ima stik z novo kulturo, razvajanje brbončic z drugačno hrano, nove izkušnje ali le preprosto občutek, da si v drugem svetu,

čudežno zdravilni učinek.

Vrnila sva se v zimo v polnem teku in na letališču je bil najin avto do kolen zakopan v sneg. Kot pravi gentleman se je »reševalne akcije« seveda lotil mož. Medtem ko sem v siju luči na parkirišču opazovala spokojen ples snežink in poslušala njihovo šumenje, sem kljub mrazu in zelo naporni poti v sebi čutila energijo, toplino in srečo, saj sem s seboj prinesla svoj košček poletja, ki ne bo nikoli minilo ...

Palona Vesenjaj, prof.

BORNEO — OTOK NOSATIH OPIC IN ORANGUTANOV

Prejšnje leto sva se s fantom odločila, da bi bilo potrebno ponovno obiskati kakšno daljno eksotično deželo. Izbrala sva malezijski del otoka Borneo, ki leži v jugovzhodni Aziji. Tretji največji otok na svetu obdaja južno Kitajsko, Celebeško in Javsko morje. Otok je razdeljen na tri dele: malezijski del, indonezijski večji del ter majhno državo Brunei. Največja zanimivost otoka je še vedno ohranjen del pragozda, ki predstavlja enega najstarejših ekosistemov na svetu in je dom številnim eksotičnim rastlinam in živalim.

Nacionalni park Bako

Ker sva oba avanturista, hodiva na potovanja le z nahrbtnikom. Pri tem je največji podvig pripraviti prtljago za tri tedne bivanja v le 35-litrsko vrečo. Ko se spomnim, da bom ta nahrbtnik morala ves ta čas nositi sama, odstranim deset majic, pet parov hlač, dvojne »japonke« in na koncu se vedno nekako izide.

Vsak s svojim nahrbtnikom in z vso fotografsko opremo sva prispela na letališče. Letela sva iz Budimpešte v Egipt in nato do Kuala Lumpurja, kjer sva imela zelo malo časa, da sva našla terminal, od koder sva letela na jugozahodni del Bornea, Kuching. Let je bil izjemno miren, vendar resnično predolg. Na letališče v Kuching, največje mesto v Malezijskem

Borneu, sva prispela ob 23. uri zvečer. Neprijetno iskanje prenočišča ob tako pozni uri se je, na najino srečo, precej hitro končalo, k temu pa je pripomogel čemerer, a prijazen, taksist, ki naju je vozil od prenočišča do prenočišča, dokler nisva naletela na ugoden hotel, ki je ob tej uri še sprejemal goste. Po napornem, skoraj 24-urnem potovanju, sva od utrujenosti »padla« v posteljo in sladko zaspala do poznega dopoldneva. Preden pa sva lahko zaspala, sva morala posteljo in omare pregledati za morebitnimi sledmi posteljnih stenic, o katerih sva

toliko prebrala in se jih po tihem bala, saj lahko zadajo neprijetne pike.

Naslednjih nekaj dni sva preživela v Kuchingu in okolici. Ogledata sva si mesto, ki je prijetno za sprehode in kulinarčne užitke. Na Borneu, ki je poznan po izredno pestrem živalstvu in rastlinstvu, sem se najbolj veselila obiska nacionalnih parkov, saj sem vedela, da bom v njih lahko videla redke in ogrožene živalske vrste, kot na primer nosate opice, ki živijo le na Borneu in pa orangutane, gozdne ljudi, kot jim pravijo domačini. Eden od teh parkov se nahaja v neposredni bližini Kuchinga. To je nacionalni park Bako, polotok, ki se zajeda v Južno Kitajsko morje in predstavlja košček ohranjenega

pragozda, v katerem se lahko sprehajate po označenih poteh. Do nacionalnega parka Bako je mogoče priti le s čolni, ki čakajo na turiste v majhni vasi ob reki, ki se izliva v morje. Izredno močno plimovanje, saj se morje odmakne za neverjetnih 100 metrov, onemogoča pristajanje čolnov po tretji uri popoldan. Spektakularen prihod na peščeno plažo zaznamujejo divji prašiči, ki se pasejo kar na plaži in se za turiste sploh ne zmenijo. Tu in tam te preseneti kak dolgorepi makak, ki išče hrano pri turistih. Najbolj zanimiv je bil nočni sprehod po džungli z izkušenim vodičem, ki nam je pokazal pestro nočno življenje. Strupene kače, ogromne žuželke, svetlikajoče oči pajkov in gobe, ki se svetijo v temi, to je le nekaj zanimivosti, ki smo jih bili deležni. Če kdo meni, da džungla ponoči spi, se močno moti, saj je nočno oglašanje žab in škržatov izjemno hrupno.

Ena izmed najboljših in nepozabnih izkušenj je bil obisk domačinov iz plemena Iban sredi pragozda v nacionalnem parku Batang Ai. Vas predstavlja ena sama dolga hiša (longhouse), v kateri živi več kot 30 družin. Dostop do njih je možen le po vodi z ozkimi dolgimi čolni, imenovanimi longboati. Pri njih sva prespala in izkusila, kako ljudje še vedno živijo z naravo, brez vpliva moderne civilizacije. Tukaj otroci ne poznajo mobilnih telefonov in facebooka, temveč se igrajo z doma izdelanimi igračkami. Sporazumevali smo se zelo težko, saj nihče ni znal govoriti angleško, vendar smo se sporazumeli s kretnjami in se imeli zelo lepo pozno v noč.

Iz Kuchinga sva se odpravila v mesto Kota Kinabalu, od koder sva odrinila v naslednji nacionalni park ob reki Kinabatangan, polni krokodilov. V majhnih lesenih hišicah sredi džungle sva spet prespala nekaj dni in si na izletih s čolnom ogledala življenje ob reki. V hiškah in okolici je mrgolelo žuželk in različnih vrst gekonov. Poleg prej omenjenih krokodilov, sva videla še varane, nosate opice, številne makake, različne orle in kljunorožce (Hornbill), ki za mnoga plemena predstavljajo nekaj posebnega, saj so po njih poimenovali

Makaki

svoj značilen ples.

Naslednji kraj, ki sva ga obiskala, je bilo smrdljivo obmorsko mesto, znano kot ena najboljših potapljaških destinacij na svetu. Prišla sva v Semporno, ki je izhodišče za obiske bližnjih rajskih koralnih otokov, med katerimi je najbolj znan Sipadan. Kljub temu, da mesto ni nič posebnega, pa je mestni utrip prijeten, predvsem pa sva bila navdušena nad ogromno ponudbo sveže morske hrane. Vsak dan sva obiskala nov rajski otoček. Morje je bilo zelo toplo in polno eksotičnih živali. Želve, morski psi, najrazličnejše korale, tisoče različnih barvnih rib in ribic, polži zelo živih barv in orjaške morske zvezde so prej pravilo kot izjema.

Po razvajanju, ki je bilo tako prijetno, da bi ga z veseljem podaljšala za nekaj dni, sva se morala odpraviti v Kuala Lumpur,

kjer naju je čakalo letalo za pot domov. Pred odhodom sva si uspela ogledati tudi nekaj znamenitosti glavnega malezijskega mesta na čelu s Petronas towers, nekoč najvišjo zgradbo na svetu. Bolj kot 452-metrski stolp me je seveda navdušilo vse ostalo. Mešanica različnih kultur, pisana tržnica, polna najrazličnejših izdelkov, in pa seveda hrana, ki je bila neverjetno dobra. Za ljubitelje eksotičnega sadja, mednje sodim tudi sama, je Malezija prava destinacija.

Nekatere vrste sadja sem poskusila prvič v življenju, do takrat sem jih občudovala le na spletu. Najbolj me je navdušil okus mangostana, rambutana in karambole. Ker sem že veliko slišala o durianu, najbolj smrdljivem sadežu na svetu in v Lonely Planetu prebrala,

da je kljub močnemu smradu sladek in dober, sem ga seveda želela poskusiti tudi sama. Že ob prihodu na Borneo sem se ob sprehajanju po ulicah večkrat spraševala, kaj tako smrdi, nato pa le ugotovila, da povsod prodajajo durian. Tako sem se lahko prepričala, da je vse, kar sem do takrat slišala in prebrala o smradu tega sadeža, zelo zelo resnično. Vonjal si ga lahko na deset metrov daleč. Nisem vedela, ali si ga bom upala oziroma zmogla poskusiti. Želja po okušanju nečesa novega mi ni dala miru, zato sem se opogumila ter kupila najmanjši primerek, ki je bil na voljo. Smrad je bil neznosen, z eno roko sem si morala zatisniti nosnici, da sem ga lahko poskusila. Katastrofa! Najbolj neokusna stvar na svetu, ne razumem, kako je lahko nekemu ta sadež sladek in dober. Okus ima po gnilem in plesnivem. Čez nekaj minut sem ugotovila, zakaj so ga domačini jedli z rokavicami. Smrad kljub večkratnemu umivanju rok ni izginil vse do naslednjega dne.

Torej, če vas je prebiranje zgornjih vrstic vsaj malo pritegnilo, morate vedeti, da je bilo doživetje tega potovanja res nekaj čarobnega. V tako kratkem potopisu z le nekaj besedami in fotografijami res ni možno zajeti vseh dejstev in zanimivosti, ki se ti lahko pripetijo. Zato priporočam, da ga obiščete sami.

Maja Miketek, prof.

Otok Timba Timba

Liči, durian, rambutan, mango

BIOTEHNIŠKA ŠOLA MARIBOR

RUNKL COLLEGE, šolsko glasilo, junij 2013

Izdajatelj: Biotehniška šola Maribor,
Vrbanska c. 30, 2000 Maribor

Naklada: 1300 izvodov

Odgovarja: Anton Krajnc, univ. dipl. ing.

Mentor: Andreja Gračner, prof.

Jezikovni pregled: Srečko Reher, univ. dipl. slov.

Naslovnica: Anja Stermšek, 1. a

Prelom in tisk: Grafis d.o.o.,
www.grafis.si

